

מסכת בבא מציעא פרק שני

5 אֵלוּ מְצִיאוֹת שְׁלוֹ, וְאֵלוּ חֵיב לְהַכְרִיז?
אֵלוּ מְצִיאוֹת שְׁלוֹ :
מְצָא פְרוֹת מְפֻזְרִין, מְעוֹת מְפֻזְרוֹת,
כְּרִיכוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, וְעִגּוּלֵי דְבִלָּה,
כְּפָרוֹת שֶׁל נֶחְתוּם,
מִחְרוּזוֹת שֶׁל דְּגִים, וְחֲתִיכוֹת שֶׁל בָּשָׂר,
10 וְגִזֵּי צֶמֶר הַבָּאוֹת מִמְדִּינַתָּן, וְאֲנִיצֵי פִשְׁתָּן,
וּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל אַרְגָּמָן,
הָרִי אֵלוּ שְׁלוֹ,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר :
15 כָּל שֵׁשׁ בּוֹ שְׁנוֵי חֵיב לְהַכְרִיז.
כִּיצַד ?
מְצָא עִגּוּל וּבְתוֹכוֹ חֶרֶס,
כְּפָר וּבְתוֹכוֹ מְעוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר :
20 כָּל כְּלֵי אֲנִפּוּרִיא אֵינּוּ חֵיב לְהַכְרִיז.
גְּמָרָא :
מְצָא פְרוֹת מְפֻזְרִין.
וְכַמָּה ?
25 אָמַר רַבִּי יְצַחְקָא :
קַב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת.
הֵיכִי דָמִי ?
אִי דִרְדָּה נְפִילָה, אֶפְלוֹ טוּבָא נְמִי !
וְאִי דִרְדָּה הַנוּחַ, אֶפְלוֹ בְּצִיר מְהֵכִי נְמִי לֹא !
30 אָמַר רַב עֻקְבָּא בְּר חֲמָא :
בְּמִכְנֶשֶׁתָּא דְּבִי דְרֵי עֶסְקִינָן,
קַב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּנִפִּישׁ טְרַחֲיָהוּ,

לֹא טָרַח אֲנִישׁ וְלֹא תָדַר אֶתִּי וְשָׁקִיל לְהוֹ,
אֶפְקוּרֵי מִפְקָר לְהוֹ.
בְּצִיר מִהֲכִי, טָרַח וְהָדַר אֶתִּי וְשָׁקִיל לְהוֹ,
וְלֹא מִפְקָר לְהוֹ.

5

בְּעֵי רַבֵּי יִרְמְיָהּ:
תְּצִי קֵב בְּשֵׁתֵי אַמּוֹת, מֵהוּ?
קֵב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, טַעֲמָא מַאי?
מִשׁוּם דְּנִפְיֵשׁ טְרַחְתִּיהוּ,
תְּצִי קֵב בְּשֵׁתֵי אַמּוֹת, כִּיּוֹן דְּלֹא נִפְיֵשׁ טְרַחְתִּיהוּ,
לֹא מִפְקָר לְהוֹ,
אוּ דְלִמָּא
מִשׁוּם דְּלֹא תְּשִׁיבֵי,
וְתְּצִי קֵב בְּשֵׁתֵי אַמּוֹת, כִּיּוֹן דְּלֹא תְּשִׁיבֵי,
מִפְקָר לְהוּ?
10
15

קֵבִים בְּשִׁמְנָה אַמּוֹת, מֵהוּ?
קֵב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, טַעֲמָא מַאי?
מִשׁוּם דְּנִפְיֵשׁ טְרַחְתִּיהוּ,
וְכָל שְׂכָן קֵבִים בְּשִׁמְנָה אַמּוֹת, כִּיּוֹן דְּנִפְיֵשׂא טְרַחְתִּיהוּ,
טְפִי מִפְקָר לְהוּ,
אוּ דְלִמָּא
מִשׁוּם דְּלֹא תְּשִׁיבֵי,
וְקֵבִים בְּשִׁמְנָה אַמּוֹת, כִּיּוֹן דְּתְּשִׁיבֵי,
לֹא מִפְקָר לְהוּ?
20
25

קֵב שְׁמִשְׁמִין בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, מֵהוּ?
קֵב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, טַעֲמָא מַאי?
מִשׁוּם דְּלֹא תְּשִׁיבֵי,
וְשְׁמִשְׁמִין, כִּיּוֹן דְּתְּשִׁיבֵי,
לֹא מִפְקָר לְהוּ,
30

או הַלְמָא

מְשׁוּם דְנִפְיֵשׁ טְרַחְיָהוּ,

וְכָל שְׂפָן שְׂמֻשְׁמִין, כִּיּוֹן דְנִפְיֵשׁ טְרַחְיָהוּ טְפִי,

מִפְקֵר לְהוּ?

5

קב תַּמְרֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, קב רְמוֹנֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת מֵהוּ?

קב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, טַעֲמָא מֵאֵי?

מְשׁוּם הֲלָא תְּשִׁיבֵי,

קב תַּמְרֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת,

10

קב רְמוֹנֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת נִמִּי, כִּיּוֹן הֲלָא תְּשִׁיבֵי,

מִפְקֵר לְהוּ,

או הַלְמָא

מְשׁוּם דְנִפְיֵשׂא טְרַחְיָהוּ,

וְקב תַּמְרֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת

15

וְקב רְמוֹנֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, כִּיּוֹן הֲלָא נִפְיֵשׁ טְרַחְיָהוּ,

לָא מִפְקֵר לְהוּ?

מֵאֵי?

תִּיקוּ.

20

אַתְמֵר: [כא:]

יְאוּשׁ שְׁלָא מִדַּעַת,

אַבְיֵי אָמַר:

לָא הָוֵי יְאוּשׁ;

25

וְרַבָּא אָמַר:

הָוֵי יְאוּשׁ.

בְּדַבְרֵי שֵׁשׁ בּוֹ סִימָן,

כְּלֵי עֲלֻמָּא לָא פְּלִיגֵי הֲלָא הָוֵי יְאוּשׁ.

30

וְאַף עַל גַּב דְּשִׁמְעִינִיהָ דְּמֵיֵאֵשׁ לְסוּף,

לָא הָוֵי יְאוּשׁ,

דְּכִי אַתָּא לִידְיָה, בְּאַסוּרָא הוּא דְאַתָּא לִידְיָה,

הלכי ידע הנפל מניה, לא מיאש;
מימר אָמר, סימנא אית לי בגניה,
יהיבנא סימנא ושקילנא ליה!

5 בזוטו שָל ים ובשלוּליתו שָל נהר,
אף על גב דאית ביה סימן,
רתמנא שרייה,
כדבעינן למימר לקמן.

10 כי פליגי, בדבר שאין בו סימן.
אבני אָמר לא הוי יאוש,
הָא לא ידע הנפל מניה;
רבא אָמר הוי יאוש,
הלכי ידע הנפל מניה, מיאש;
15 מימר אָמר, סימנא לית לי בגניה, מהשתא הוא דמיאש.
(סימן פמג"ש ממקגט"י ככסע"ז).

תא שמע:

פרות מפזרין,

20 הָא לא ידע הנפל מניה!
הָא אָמר רב עוקבא בר חמא:
הָא במכנשתא דבי דרי עסקינן,
דאבדה מדעת היא.

תא שמע:

מעות מפזרות, הרי אלו שלו.

אמאי, הָא לא ידע הנפל מניה!
התם נמי כדרבי יצחק דאמר:
אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה.
30 הָא נמי, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה.

תָּא שְׁמַע:

עגולֵי דְבִלְהָ וְכַפְרוֹת שְׁל נְחֻתוֹם, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.
אֲמַאי, וְהָא לָא יָדַע דְּנִפְל מְנִיה!
הָתָם נְמִי, אֲגַב דִּיקִירֵי מִיָּדַע יָדַע בְּהוּ.

5

תָּא שְׁמַע:

וּלְשׁוֹנוֹת שְׁל אַרְגָּמָן, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.
וְאֲמַאי, הָא לָא יָדַע דְּנִפְל מְנִיה!
הָתָם נְמִי, אֲגַב דִּתְשִׁיבֵי מִשְׁמוֹשֵׁי מִמְשָׁמֵשׁ בְּהוּ,
וְכַדְרֵי יִצְחָק.

10

תָּא שְׁמַע:

הַמוֹצָא מְעוֹת בְּבִתֵּי כְּנַסִּיּוֹת וּבְבִתֵּי מַדְרָשׁוֹת,
וּבְכָל מְקוֹם שֶׁתְּרַבִּים מְצוּיִין שָׁם,
הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מְתִיאֲשִׁין מֵהֶן.
וְהָא לָא יָדַע דְּנִפְל מְנִיה!
אָמַר רַבִּי יִצְחָק:
אָדָם עָשׂוּי לְמִשְׁמֵשׁ בְּכִיסוֹ בְּכָל שְׁעָה.

15

תָּא שְׁמַע:

מֵאִימְתֵי כָּל אָדָם מְתָרִים בְּלִקְטָא?
מִשְׁיִלְכוּ בְּהַ הַנְּמוֹשׁוֹת.
וְאָמְרִינָן: מֵאִי נְמוֹשׁוֹת?
וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
סְבִי דְאָזְלֵי אַתְגָּדָא;
רִישׁ לְקִישׁ אָמַר:
לְקוּטֵי בְּתַר לְקוּטֵי.
וְאֲמַאי?

20

25

נְהִי דְעֵנִיִּים דְּהִכָּא מִיָּאֲשִׁי,

אִיכָּא עֵנִיִּים בְּדַכְתָּא אַחְרִיתָא דְלָא מִיָּאֲשִׁי!
אָמְרִי, בִּינָן דְּאִיכָּא עֵנִיִּים הִכָּא,
הִנְדָּ מַעֲקָרָא יָאוּשִׁי מִיָּאֲשׁ,

30

וְאָמְרִי, עֲנִיִּים דְּהֵתָם מִלְקֻטֵי לִיָּהּ.

תָּא שְׁמַע:

קְצִיעוֹת בְּדֶרֶךְ נֶאֱפְלוּ בְּצַד שְׂדֵה קְצִיעוֹת,
וְכֵן תֵּאֲנֶה הַנוֹטָה לְדֶרֶךְ וּמֵצֵא תֵּאֲנִים תַּחֲתֶיהָ,
מִתְרוֹת מְשׁוּם גְּזֹל, וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעֲשֹׂר;
בְּזִיתִים וּבְחֶרֶבִים, אָסוּר.

בְּשִׁלְמָא רִישָׁא, לְאַבְיֵי לָא קִשְׂיָא:
אֲגַב דְּחֻשְׁבִּי, מִמְשַׁמֵּשׁ בְּהוּ.

תֵּאֲנֶה נְמִי מִידְעָ דְּיָדִיעַ, דְּנִתְרָא!

אֵלָא סִיפָא, לְרַבָּא קִשְׂיָא,

דְּקִתְגִי: בְּזִיתִים וּבְחֶרֶבִים אָסוּר!

אָמַר רַבִּי אַבְהוּ:

שְׂאֲנִי זִיתָ, הוּאֵיל וְחִזּוֹתוֹ מוֹכִיחַ עָלָיו,

וְאִף עַל גַּב דְּנִתְרִין זִיתִי,

מִידְעָ דְּיָדִיעַ דְּכִתְאָ דְּאֲנִישׁ אֲנִישׁ הוּא.

אִי הָכִי, אֶפְלוּ רִישָׁא נְמִי!

אָמַר רַב פִּפְא:

תֵּאֲנֶה עִם נְפִילְתָה נְמֵאָסְתָּ.

תָּא שְׁמַע:

הַגִּנְבִּי שְׁנָטֵל מִזָּה וְנִתֵּן לָזָה,

וְכֵן גְּזֹלָן שְׁנָטֵל מִזָּה וְנִתֵּן לָזָה, [כ.ב.]

וְכֵן יִרְהוּן שְׁנָטֵל מִזָּה וְנִתֵּן לָזָה,

מַה שְׁנָטֵל נָטֵל וּמַה שְׁנָטֵן נִתֵּן.

בְּשִׁלְמָא גְּזֹלָן וְיִרְהוּן, דְּקָא חֲזִי לְהוּ וּמִיֵּאֵשׁ,

אֵלָא גִנְבִּי, מִי קָא חֲזִי לִיָּהּ דְּמִיֵּאֵשׁ?

תִּרְגְּמָה רַב פִּפְא בְּלִסְטִיס מְזִין.

אִי הָכִי, הִיָּנוּ גְּזֹלָן!

תִּרִי גִנְבִי גְּזֹלָן.

תָּא שְׁמַע:

שֵׁטֶף נִהָר קוֹרְיוֹ עֲצִיו וְאַבְנָיו וּנְתָנוּ בְּתוֹף שְׂדֵה תְּבָרוֹ,
הָרִי אֵלוֹ שְׁלוֹ, מִפְּנֵי שְׁנִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים.

טַעֲמָא, דְּנִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים, הָא סְתָמָא לָא!

5 הֲכָא בְּמַאי עָסְקִינָן?
כְּשֵׁיכוֹל לְתַצִּיל.

אִי הָכִי, אֵימָא סִיפָא,

אִם הָיוּ הַבְּעָלִים מְרַדְּפִין אַתְרֵיהֶם,

תִּיב לְהַחְזִיר.

10 אִי בִיכְלִין לְתַצִּיל, מַאי אַרְיָא מְרַדְּפִין?

אֲפֹלוֹ אִין מְרַדְּפִין נְמִי!

הֲכָא בְּמַאי עָסְקִינָן?

בִּיכְלִין לְתַצִּיל עַל יְדֵי הַדְּחַק;

מְרַדְּפִין, לָא אֵיאוּשׁ

15 אִין מְרַדְּפִין, אֵיאוּשִׁי מִיָּאֵשׁ.

תָּא שְׁמַע:

כִּיצַד אָמְרוּ:

הַתּוֹרָה שְׁלֵא מַדְעַת, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה?

20 הָרִי שְׂיָרַד לְתוֹף שְׂדֵה תְּבָרוֹ

וְלִקְטוּ וְתָרַם שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת,

אִם חוּשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל, אִין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה;

וְאִם לָאוּ, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

וּמִנֵּין הוּא יוֹדֵעַ אִם חוּשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל וְאִם לָאוּ?

25 הָרִי שְׂבָא בְּעַל הַבַּיִת וּמִצָּאוּ וְאָמַר לוֹ:

כִּלְךָ אֲצֵל יְפוֹת!

אִם נִמְצָאוּ יְפוֹת מִהֵן, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה,

וְאִם לָאוּ, אִין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

לִקְטוּ הַבְּעָלִים וְהוֹסִיפוּ עָלֵיהֶן,

30 בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

וְכִי נִמְצָאוּ יְפוֹת מִהֵן תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה, אֲמַאי?

בְּעַדְנָא דְּתָרַם הָא לָא תָּוָה יָדַע!

תְּרוּמָה רַבָּא אֲלָבָא דְּאֲבִי דְּשׁוּיָיָה שְׁלִיחַ.

הָכִי נָמִי מִסְתַּבְּרָא,

דְּאִי סְלָקָא דְּעֵתְרָךְ דְּלָא שׁוּיָיָה שְׁלִיחַ,

מִי הָיָא תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה?

5 וְהָא אַתָּם גַּם אַתָּם אָמַר רַחֲמֵנָא, לְרַבּוֹת שְׁלוּחֵיכֶם.

מָה אַתָּם לְדַעֲתֶכֶם, אַף שְׁלוּחֵיכֶם לְדַעֲתֶכֶם.

אֲלָא הָכָא בְּמֵאֵי עֲסָקִינָן?

כְּגוֹן דְּשׁוּיָיָה שְׁלִיחַ וְאָמַר לִיה:

זִיל תְּרַם, וְלֹא אָמַר לוֹ: תְּרַם מְהֵנִי.

10 וּסְתַמִּיָּה דְּבַעַל הַבַּיִת כִּי תְּרַם, מְבִינֵנִית הוּא תְּרַם,

וְנֶאֱזַל אִיהוּ וְתְּרַם מִיפּוֹת

וּבָא בַּעַל הַבַּיִת וּמְצָאוּ וְאָמַר לוֹ:

כִּלְךָ אֲצֵל יְפוֹת!

אִם נִמְצָאוּ יְפוֹת מְהֵן, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה,

15 וְאִם לֹא, אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

אָמִימַר וּמָר זוּטְרָא וְרַב אָשִׁי אַקְלֵעוּ לְבִסְתָנָא דְּמָרִי בְּרַ אִיִּסְק.

אִיתִי אָרִיסִיָּה תְּמָרִי וְרַמּוּנִי וּשְׂדָא קַמִּיָּהוּ.

אָמִימַר וְרַב אָשִׁי אָכְלִי, מָר זוּטְרָא לָא אָכִיל.

20 אִדְהָכִי אָתָא מָרִי בְּרַ אִיִּסְק,

אֲשַׁכְּחִינְהוּ וְאָמַר לִיה לְאָרִיסִיָּה:

אֲמַאי לָא אִיתִית לְהוּ לְרַבְּנָן מְהֵנָךְ שְׁפִירְתָּא?

אָמְרוּ לִיה אָמִימַר וְרַב אָשִׁי לְמָר זוּטְרָא:

הָשְׁתָּא אֲמַאי לָא אָכִיל מָר, וְהֵתְנָא:

25 אִם נִמְצָאוּ יְפוֹת מְהֵן תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה?

אָמַר לְהוּ:

הָכִי אָמַר רַבָּא:

לֹא אָמְרוּ כִּלְךָ אֲצֵל יְפוֹת אֲלָא לְעֵנָן תְּרוּמָה בְּלִבְדָּ,

מִשׁוּם דְּמְצָוָה הוּא וְנִיחָא לִיה,

30 אָבַל הָכָא, מִשׁוּם כְּסִיפּוֹתָא הוּא דְּאָמַר הָכִי.

תָּא שְׁמַע:

עודהו הטל עליהן ושמה, הרי זה בכי יתן;
נגבו, אף על פי ששמה, [כב:] אינן בכי יתן.

טעמא מאי?

לאו משום דלא אמרינן,

5 פִּינּוֹן הָאֵגְלָאֵי מִלְתָּא דְהִשְׁתָּא נִיחָא לִיה, מַעְקָרָא נִמְי נִיחָא לִיה?
שְׂאֵנִי הֵתָם, דְּכִתִּיב:

כִּי יִתֵּן, עַד שְׂוִיתֵן.

אִי הָכִי, רִישָׁא נִמְי!

הֵתָם כְּדָרְב פּפָא, דְּרַב פּפָא רְמִי:

10 כְּתִיב: כִּי יִתֵּן, וְקָרִינָן כִּי יִתֵּן; הָא כִּיצַד?

כְּעִינָן כִּי יִתֵּן דּוּמְיָא דְכִי יִתֵּן:

מַה יִתֵּן לַדַּעַת, אִף כִּי יִתֵּן נִמְי לַדַּעַת.

תא שמע,

15 דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן יְהוֹצְדָק:

מִנִּין לְאַבְדָּה שְׁשֻׁטְפָה נֶהָר שְׁהִיא מִתְרַת?

דְּכִתִּיב:

וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחִמְרוֹ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ,

וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אַבְדָּת אַחִידָא אֲשֶׁר תֵּאבֵד מִמֶּנּוּ וּמִצְאָתָהּ.

20 מִי שְׁאָבוּדָה הֵימְנוּ וּמִצּוּיָהּ אֶצֶל כָּל אָדָם,

יֵצֵאת זֶה שְׁאָבוּדָה מִמֶּנּוּ וְאֵינָהּ מִצּוּיָהּ אֶצֶל כָּל אָדָם.

וְאִסּוּרָא דּוּמְיָא דְהִתִּירָא,

מַה הִתִּירָא, בֵּין דְאִית בֵּה סִימָן וּבֵין דְלִית בֵּה סִימָן, שְׂרִיָא,

אִף אִסּוּרָא, בֵּין דְאִית בֵּה סִימָן וּבֵין דְלִית בֵּה סִימָן, אִסּוּרָהּ.

25 תְּיֻבְתָּא דְרַבָּא תְּיֻבְתָּא.

וְהִלְכְתָּא כְּנֻתִיָה דְאֲבִי בִיע"ל קג"ם.

אָמַר לִיה רַב אַחָא בְרִיה דְרַבָּא לְרַב אֲשִׁי:

30 וְכִי מֵאַחַר דְאִתּוּב רַבָּא, הֲגִי תִמְרֵי דְזִיקָא הִיכִי אֶכְלִינָן לְהוּ?

אָמַר לִיה:

פִּינּוֹן דְאִיפָא שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים דְקָא אֶכְלִי לְהוּ מַעְקָרָא,

יְאוּשִׁי מִיַּאֲשׁ מִנִּיְהוּ.

יִתְמִי, דָּלָאוּ בְנֵי מַחִילָה נִינְהוּ, מֵאִי?

אָמַר לֵיהּ:

בְּאִגָּא בְּאַרְעָא הַיְתְּמִי לָא מַחֲזִקִּינָן.

מַחֲזִק וְעוֹמֵד, מֵאִי? כְּרַכְתָּא, מֵאִי?

אָמַר לֵיהּ:

אָסִירָן.

5

כְּרִיכוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.

אָמַר רַבָּה:

וְאֶפְלוּ בְּדַבָּר שְׁיֵשׁ בּוֹ סִימָן.

אֶלְמָא קְסָבֵר רַבָּה:

סִימָן הָעֵשׂוּי לְדַרְס לָא הָוִי סִימָן.

רַבָּא אָמַר:

לָא שָׁנוּ אֱלָא בְּדַבָּר שְׁאִין בּוֹ סִימָן,

אֲבָל בְּדַבָּר שְׁיֵשׁ בּוֹ סִימָן, חֵיב לְהַכְרִיז.

אֶלְמָא קְסָבֵר רַבָּא:

סִימָן הָעֵשׂוּי לְדַרְס הָוִי סִימָן.

וְאִיכָא דְמַתְנִי לְהָא שְׁמַעְתָּא בְּאַנְפִי נִפְשָׁה:

סִימָן הָעֵשׂוּי לְדַרְס,

רַבָּה אָמַר לָא הָוִי סִימָן,

וְרַבָּא אָמַר הָוִי סִימָן.

20

25

תָּנָן:

כְּרִיכוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ;

בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, נוֹטֵל וּמְכַרִּיז.

הִיכִי דְמִי?

אִי דְלִית בְּהוּ סִימָן בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, מֵאִי מְכַרִּיז?

אֱלָא לָאוּ דְאִית בְּהוּ סִימָן?

30

וְקַתְנֵי בְרִשׁוֹת הַרְבִּים הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ,
אֲלֶמָּא סִימֵן הָעֲשׂוּי לְדָרְס לֹא הוּי סִימֵן.

תְּיֻבְחָא דְרַבָּא!

אָמַר לֵךְ רַבָּא:

5

לְעוֹלָם הִלִּית בְּהוּ סִימֵן,

וּדְקָא אָמַרְתָּ בְרִשׁוֹת הַיְחִיד מֵאֵי מַכְרִיז? מַכְרִיז מְקוּם.

וְרַבָּה אָמַר:

מְקוּם לֹא הוּי סִימֵן, דְּאִתְמַר מְקוּם.

רַבָּה אָמַר לֹא הוּי סִימֵן, וְרַבָּא אָמַר הוּי סִימֵן.

10

תָּא שְׁמַע:

פְּרִיכוֹת בְרִשׁוֹת הַרְבִּים, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ;

בְרִשׁוֹת הַיְחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.

וְהָאֵלְמוֹת,

15

בֵּין בְרִשׁוֹת הַרְבִּים וּבֵין בְרִשׁוֹת הַיְחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.

רַבָּה תִּיכִי מְתַרְץ לָהּ, וְרַבָּא תִּיכִי מְתַרְץ לָהּ?

רַבָּה מְתַרְץ לְטַעְמִיָּה בְּסִימֵן.

וְרַבָּא מְתַרְץ לְטַעְמִיָּה בְּמְקוּם.

רַבָּה מְתַרְץ לְטַעְמִיָּה בְּסִימֵן:

20

פְּרִיכוֹת,

בְרִשׁוֹת הַרְבִּים הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ, מִשׁוּם [כ.ג.] דְּמַדְרֶסָּא,

בְרִשׁוֹת הַיְחִיד נוֹטֵל וּמַכְרִיז, דְּלֹא מַדְרֶסָּא.

וְהָאֵלְמוֹת,

בֵּין בְרִשׁוֹת הַרְבִּים וּבֵין בְרִשׁוֹת הַיְחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז,

25

פִּינּוֹן דְּגַבְיָהּ, לֹא מַדְרֶסָּא.

וְרַבָּא מְתַרְץ לְטַעְמִיָּה בְּמְקוּם:

פְּרִיכוֹת,

בְרִשׁוֹת הַרְבִּים הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ, דְּמִנְשִׁתְּפָא,

בְרִשׁוֹת הַיְחִיד תִּיב לְהַכְרִיז, דְּלֹא מִנְשִׁתְּפָא.

30

וְהָאֵלְמוֹת,

בֵּין בְרִשׁוֹת הַרְבִּים וּבֵין בְרִשׁוֹת הַיְחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז,

פִּינּוֹן דְּיִקְרִי, לֹא מִנְשִׁתְּפָא.

תָּא שְׁמַע:

כְּפָרוֹת שֶׁל נְחֻתוֹם, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.

הָא שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, חָיֵב לְהַכְרִיזוּ!

5

שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, מָאִי טַעְמָא?

כִּינּוֹן דְּאִית בְּהוּ סִימָן דְּמִידַע יְדִיעַ רַפְתָּא דְּאֲנִישׁ אֲנִישׁ הוּא,

וְלֹא שְׁנָא רְשׁוֹת הָרַבִּים וְלֹא שְׁנָא רְשׁוֹת הַיְחִיד,

נוֹטֵל וּמַכְרִיזוּ.

אֲלָמָא סִימָן הָעֵשׂוּי לְדָרְס הָוִי סִימָן.

10

תְּיִוְבְתָא דְּרַבָּה!

אָמַר לָךְ רַבָּה:

הָתָם הִינוּ טַעְמָא, מִשּׁוֹם דְּאִין מַעְבִּירִין עַל הָאֲכָלִין.

וְהָא אִיכָא גּוֹיִים!

גּוֹיִים חִיְשִׁי לְכַשְׁפִּים.

15

וְהָאכָא בְּהֵמָה וּכְלָבִים!

בְּאַתְרָא דְּלֹא שְׂכִיחִי בְּהֵמָה וּכְלָבִים.

לִימָא כְּתַנְאִי:

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

כָּל דְּבָר שְׂוִישׁ בּוּ שְׁנוּי, חָיֵב לְהַכְרִיזוּ.

20

כִּיצַד?

מַצָּא עֵגוּל וּבַתּוֹכוֹ חֶרֶס, כְּפָר וּבַתּוֹכוֹ מַעוֹת.

מְכַלֵּל דְּתַנָּא קָמָא סָבַר: הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.

סְבִרוּהָ דְּכֻלֵּי עֲלָמָא:

סִימָן הַבָּא מֵאֱלֹהֵי הָוִי סִימָן, וּמַעְבִּירִין עַל הָאֲכָלִין.

25

מָאִי, לָאוּ בְּסִימָן הָעֵשׂוּי לְדָרְס קָא מַפְלָגִי?

מָר סָבַר לֹא הָוִי סִימָן וּמָר סָבַר הָוִי סִימָן!

אָמַר רַב זְבִיד מִשְׁמִיָּה דְּרַבָּא:

אִי סְלָקָא דַּעְתָּךְ דְּקָא סָבַר תַּנָּא קָמָא

סִימָן הָעֵשׂוּי לְדָרְס לֹא הָוִי סִימָן וּמַעְבִּירִין עַל הָאֲכָלִין,

30

כְּפָרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת בְּרְשׁוֹת הָרַבִּים, אֲמַאי מַכְרִיזוּ?

אֲלָא אָמַר רַב זְבִיד מִשְׁמִיָּה דְּרַבָּא:

דְּכֻלֵּי עֲלָמָא סְבָרִי

סימן העשוי לדרס הוי סימן ומעבירין על האכלין,
והקא בסימן הבא מאליו קא מפלגי,
דתנא קמא סבר: סימן הבא מאליו לא הוי סימן,
ורבי יהודה סבר הוי סימן.

5

ורבה אומר לך:

הכלי עלמא סימן העשוי לדרס לא הוי סימן
ואין מעבירין על האכלין,
והקא בסימן הבא מאליו קמפלגי.
תנא קמא סבר: לא הוי סימן,
ורבי יהודה סבר הוי סימן.

10

איפא דאמרי:

סבריה הכלי עלמא

סימן הבא מאליו הוי סימן

וסימן העשוי לדרס לא הוי סימן.

מאי, לאו במעבירין על האכלין קא מפלגי,

דמר סבר מעבירין ומר סבר אין מעבירין?

אמר רב זביד משמיה דרבא:

אי סלקא דעתך, סבר תנא קמא

20

סימן העשוי לדרס לא הוי סימן ומעבירין על האכלין,

כפרות של בעל הבית ברשות הרבים, אמאי מכריז?

אלא אמר רב זביד משמיה דרבא:

הכלי עלמא סברי

סימן העשוי לדרס הוי סימן ומעבירין על האכלין,

25

והקא בסימן הבא מאליו קא מפלגי,

דתנא קמא סבר סימן הבא מאליו לא הוי סימן,

ורבי יהודה סבר הוי סימן.

30

ורבה אומר לך:

הכלי עלמא

סימן העשוי להרס לא הוי סימן ואין מעבירין על האכלין,
והקא בסימן הבא מאליו קא מפלגי,
תנא קמא סבר סימן הבא מאליו לא הוי סימן,
ורבי יהודה סבר הוי סימן.

5

אמר רב זביד משמיה דרבא:
כללא דאבדתא,
פינן דאמר "ני לה לחסרון פיס!" מיאש ליה מנה.

10

ואמר רב זביד משמיה דרבא:
הלכתא:
פריכות,

ברשות הרבים, הרי אלו שלו;
ברשות היחיד,

15

אי דרף נפילה, הרי אלו שלו;
אי דרף הנחה, נוטל ומכריז.
וזה וזה בדבר שאין בו סימן,
אבל בדבר שיש בו סימן,

לא שנא ברשות הרבים ולא שנא ברשות היחיד
בין דרף נפילה ובין דרף הנחה,
תיב להכריז. [כג:]

20

ומחזרות של דגים.

25

אמאי?

להוי קשר סימן!
בקטרא דצינדא, הכלי עלמא הכי קטרי.
וליהוי מנין סימן!
במנינא דשוין.

30

בְּעוֹ מַגִּיחַ מֵרַב שֵׁשֶׁת:

מִנֵּן הָיוּ סִימָן אוֹ לֹא הָיוּ סִימָן?

אָמַר לָהּ רַב שֵׁשֶׁת:

תְּנִיתִיָּהּ:

5

מֵצֵא כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי נַחֲשֶׁת,

גִּסְטְרוֹן שֶׁל אָבֵר וְכָל כָּלִי מַתְכוֹת,

הָרִי זֶה לֹא יִחְזֹר,

עַד שֶׁיִּתֵּן אוֹת אוֹ עַד שֶׁיִּכְנֹן מִשְׁקוֹלוֹתָיו.

וּמִדֵּמֶשֶׁקֶל הָיוּ סִימָן, מִדָּה וּמִנֵּן נִמְי הָיוּ סִימָן.

10

וְחִתִּיכוֹת שֶׁל בָּשָׂר, וְגו'

אֲמַאי?

15

לְהָיוּ מִשְׁקָלָא סִימָן!

בְּמִשְׁקָלָא דְשׁוּיָן.

וְתַהוּי חִתִּיכָה גּוֹפָה סִימָן אוֹ דְדַפְקָא אוֹ דְאֵטְמָא!

מִי לֹא תִנְיָא:

20

מֵצֵא חִתִּיכוֹת דְּגִים וְדָג נְשׁוּף,

חִיב לְהַכְרִיז;

חֲבִיּוֹת שֶׁל זֵין וְשֶׁל שְׁמֹן,

וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוּגְרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים,

הָרִי אֵלוֹ שֶׁלוֹ.

הָכָא בְּמַאי עֲסָקִינָן?

25

בְּדֵאִיפָא סִימָנָא בְּפִסְקָא,

כִּי הָא דְרַבָּה בַּר רַב הוֹנָא מִחֲתָף לִיה אַתְלָתָא קַרְנָתָא.

דִּיקָא נִמְי דְקָתְנִי דוּמִיָּא דְדָג נְשׁוּף,

שְׁמַע מִנָּה.

אָמַר מָר:

30

חֲבִיּוֹת שֶׁל זֵין וְשֶׁל שְׁמֹן

וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוּגְרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים,

הָרִי אֵלוֹ שֶׁלוֹ.

וְהָא תַּנּוּן:

כְּהֵי יַיִן וְכַהֵי שְׁמֹן, חֵיב לְהַכְרִיז.

אָמַר רַבִּי זִירָא אָמַר רַב:

מִתְנִיתִין בְּרִשּׁוֹם; מִכְּלָל דְּבִרְיָתָא בְּפִתּוּת.

5

אִי בְּפִתּוּחַ, אֲבָדָה מִדַּעַת הִיא!

אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָא:

בְּמִצִּיף.

אֲבִי אָמַר:

אָפְלוּ תִימָא אִידֵי וְאִידֵי בְּרִשּׁוֹם, וְלֹא קִשְׂיָא:

10

כָּאן קִדָּם שְׁנִפְתְּחוּ הָאוּצְרוֹת,

כָּאן לְאַחַר שְׁנִפְתְּחוּ הָאוּצְרוֹת.

כִּי הָא הָרַב יַעֲקֹב בַּר אֲבָא,

אֲשַׁכַּח חֲבִיתָא דְּחִמְרָא לְאַחַר שְׁנִפְתְּחוּ הָאוּצְרוֹת,

אֲתָא לְקַמֵּיהּ דְּאֲבִי.

15

אָמַר לֵיהּ:

זִיל שְׁקוּל לְנַפְשְׁךָ.

בְּעָא מַנְיָה רַב בִּיבֵי מַרְבַּ נַחְמֵן:

מְקוּם הָנִי סִימָן אוֹ לֹא הָנִי סִימָן?

20

אָמַר לֵיהּ:

תְּנִיתוּהָ:

מְצָא חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן וְשֶׁל שְׁמֹן,

וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוּגְרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים,

הָרִי אֵלֹו שְׁלוֹ.

25

וְאִי סֵלְקָא דַּעֲתָךְ דְּמְקוּם הָנִי סִימָן, לְכַרִּיז מְקוּם!

אָמַר רַב זְבִיד:

הָכָא בְּמַאי עֲסָקִינָן?

בְּרַקְתָּא דְּנִהְרָא.

30

אָמַר רַב מְרִי:

מַאי טַעֲמָא אָמְרוּ רַבְּנֵי רַקְתָּא דְּנִהְרָא לֹא הָנִי סִימָן?

דְּאֲמַרִּינָן לֵיהּ:

כי היכי דאתרמי לדידה, אתרמי נמי לתברך.

איכא דאמרי:

אמר רב מרי:

מאי טעמא אמרו רבנן מקום לא הוי סימן?

5

דאמרינן ליה:

כי היכי דאתרמי לדידה האי מקום,

אתרמי נמי לתברך האי מקום.

ההוא גברא דאשכח כפרא בי מעצרתא,

10

אתא לקמיה דרב.

אמר ליה:

זיל שקול לנפשך.

חזייה צהנה קא מחסם, אמר ליה:

זיל פלוג ליה לחיא ברי מניה.

15

לימא קא סבר רב, מקום לא הוי סימן?

אמר רבי אבא:

משום יאוש בעלים נגעו בה, דחזא דקדחי ביה חלפי.

20

רבי שמעון בן אלעזר אומר:

כל כלי אנפוריא אינו חיב להכריז.

מאי אנפוריא?

אמר רב יהודה אמר שמואל:

25

כלים תרשים שלא שבעתן העין.

היכי דמי?

אי אית בהו סימן, כי לא שבעתן העין מאי הוי?

אי הלית בהו סימן, כי שבעתן העין מאי הוי?

לעולם הלית בהו סימן.

30

נפקא מנה לאהדורי לצרבא מרבנן בטביעות עינא:

שבעתן העין, קים ליה בגניהו ומקדרינן ליה;

כי לא שבעתן העין, לא קים ליה בגניהו ולא מתדרינן ליה.

דָּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל:

בְּהֵנִי תִלֵּת מְלֵי עֲבִירֵי רִבְנָן דְּמִשְׁנֵי בְּמִלְיָהּ:

בְּמִסְכַּת וּבְפוּרְיָא [כד.] וּבְאִשְׁפִּיזָא.

מַאי נִפְקָא מִנָּה?

5

אָמַר מַר זוּטְרָא:

לְאַהֲדוּרֵי לִיה אֲבָדְתָא בְּטְבִיעוֹת עֵינָא;

אִי יִדְעִינָן בִּיה דְּלָא מְשַׁנֵּי אֲלָא בְּהֵנִי תִלֵּת, מְהֵדְרִינָן לִיה;

וְאִי מְשַׁנֵּי בְּמִלֵּי אַחֲרֵינִי, לָא מְהֵדְרִינָן לִיה.

מַר זוּטְרָא חֲסִידָא אֲגָנִיב לִיה כְּסָא דְכִסְפָּא מֵאִשְׁפִּיזָא;

10

חֲזִינִיה לְתַהוּא בְּרַ בִּי רַב דְּמִשָּׂא יָדֵיה וְנִגְיַב בְּגִלְמָא דְחִתְבָּרִיה.

אָמַר: הֵינּוּ הָאִי דְלָא אֲכַפְתָּ לִיה אֲמֻמוֹנָא דְחִתְבָּרִיה!

כַּפְתִּיה וְאוּדֵי.

תְּנִיָּא:

15

מוֹדָה רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּכֻלֵּי תְּדָשִׁים שְׂשַׁבְעָתָן הָעֵינ,

שְׂחִיב לְתַחֲרִיז.

וְאֵלוּ הֵן כְּלָיִם תְּדָשִׁים שְׂלָא שְׂבַעָתָן הָעֵינ, שְׂאִינוּ חִיב לְתַחֲרִיז?

כְּגוֹן בְּהִי מְחֻטִּין וְצִנּוּרִיּוֹת וּמְחֻרְזוֹת שְׁל קַרְדָּמוֹת.

כָּל אֵלוּ שְׂאֲמָרוּ, אִימְתִי מִתְּרִים?

20

בְּזִמְנָן שְׂמַצָּאן אֶתְד אֶתְד,

אֲבָל מְצָאן שְׁנַיִם שְׁנַיִם, חִיב לְתַחֲרִיז.

מַאי בְּהִי?

שׁוֹכֵי.

וְאִמַּאי קְרוּ לִיה בְּהִי?

25

דְּבַר דְּתָלוּ בִּיה מִיְדֵי, בְּד קְרוּ לִיה.

כִּי תַהוּא דְתַנְנָן תְּתָם:

עֲלָה אֶתְד בְּבַד אֶתְד.

וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמַר:

תַּמְצִיל מִן תְּאָרֵי וּמִן הַדּוּב וּמִן הַנְּמַר וּמִן תַּבְּרִדְלָס,

30

וּמִן זוּטוּ שְׁל יָם וּמְשֻׁלּוּלִיתוּ שְׁל נְהַר;

הַמוֹצָא בְּסִרְטָא וּפְלִטָא גְדוּלָה,

וּבְכָל מְקוֹם שְׂחֻרְבִים מְצוּיִין שָׁם,

הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן.

אבעיא להו:

כי קאמר רבי שמעון בן אלעזר,

ברוב גוים אבל ברוב ישראל לא,

או הלמא אפלו ברוב ישראל נמי אמר?

אם תמצא לומר אפלו ברוב ישראל נמי אמר,

פליגי רבנן עליה או לא פליגי?

ואם תמצא לומר פליגי,

ברוב ישראל ודאי פליגי,

ברוב גוים פליגי או לא פליגי?

ואם תמצא לומר פליגי אפלו ברוב גוים,

הלכה כמותו או אין הלכה כמותו?

אם תמצא לומר הלכה כמותו,

דוקא ברוב גוים או אפלו ברוב ישראל?

תא שמע:

המוצא מעות בבתיה כנסיות ובבתיה מדרשות,

ובכל מקום שהרבים מצויין שם,

הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן.

מאן שמעת ליה דאזיל בתר רבא?

רבי שמעון בן אלעזר.

שמעת מנה אפלו ברוב ישראל נמי.

הכא במאי עסקינן?

במפזרין.

אי במפזרין, מאי אריא מקום שהרבים מצויין שם?

אפלו אין הרבים מצויין שם!

אלא לעולם בצרוזין, והכא במאי עסקינן?

בבתיה כנסיות של גוים.

בתי מדרשות, מאי איכא למימר?

בתי מדרשות הידן דיתבי בהו גוים.

השתא דאחית להכי, בתי כנסיות נמי הידן דיתבי בהו גוים.

תָּא שְׁמַע:

מְצָא בְּה אַבְדָּה,

אם רוב ישְׂרָאֵל, חָיֵב לְתַכְרִיז;

אם רוב גוֹיִים, אֵינוֹ חָיֵב לְתַכְרִיז.

5 מאן שְׁמַעְתָּ לִיה דְּאָמַר אָזְלִינן בְּתַר רַבָּא?

רבי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר שְׁמַעְתָּ מִנָּה.

כִּי קָאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר,

בְּרוּב גוֹיִים אָבַל בְּרוּב יִשְׂרָאֵל לֹא,

הָא מַנִּי? רַבְּנָן הִיא.

10 תַּכְּשׁוּט מִנָּה

דְּמוֹדוּ לִיה רַבְּנָן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּרוּב גוֹיִים!

אֵלֹא לְעוֹלָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הִיא,

וְאֶפְלוּ בְּרוּב יִשְׂרָאֵל נְמִי,

וְהָכָא בְּמֵאֵי עֲסָקִינן? בְּטָמוֹן.

15 אִי בְּטָמוֹן, מֵאֵי עֲבִידְתִּיה גַּבִּיהַ? וְהִתְנַן:

מְצָא כְּלִי בְּאֲשָׁפָה,

מְכַסְּהָ, לֹא יִגַּע בּוֹ;

מְגַלָּה, נוֹטֵל וּמְכָרִיז.

כְּדָאָמַר רַב פִּפְא:

20 בְּאֲשָׁפָה שְׂאִינָה עֲשׂוּיָה לְפָנוֹת, וְנִמְלָךְ עָלֶיהָ לְפָנוֹתָהּ.

הָכָא נְמִי, בְּאֲשָׁפָה שְׂאִינָה עֲשׂוּיָה לְפָנוֹת, וְנִמְלָךְ עָלֶיהָ לְפָנוֹתָהּ. [כד:]

וְאִיבְעִית, אֵימָא:

לְעוֹלָם רַבְּנָן, מִי קְתַנִּי "הֵן שְׁלוּ"?

25 "אֵינוֹ חָיֵב לְתַכְרִיז" קְתַנִּי!

וַיִּנַּח, וַיִּתֵּי יִשְׂרָאֵל וַיְהִיב בֵּיה סִימְנָא וְשָׁקִיל.

תָּא שְׁמַע, דְּאָמַר רַב אֲסִי:

מְצָא חֲבִית יִין בְּעִיר שְׂרָבָה גוֹיִים,

מִתְרַת מְשׁוּם מְצִיאָה, וְאֲסוּרָה בְּהִנָּאָה;

30 בָּא יִשְׂרָאֵל וְנִתְּן בְּה סִימְן,

מִתְרַת בְּשִׁתְּיָה לְמוֹצָאָה.

כְּמֵאֵן?

כרבי שמעון בן אלעזר.

שמע מנה,

כי קאמר רבי שמעון בן אלעזר

ברוב גוים אבל ברוב ישראל לא!

5

לעולם אימא לך רבי שמעון בן אלעזר,

אפלו ברוב ישראל נמי קאמר,

ורב אסי סבר לה פנתיה בתרא ופליג עליה בתרא.

וכי מאחר דאסירא בהנאה,

מתרת משום מציאה, למאי הלכתא?

10

אמר רב אשי:

לקנקנה.

ההוא גברא דאשכח ארבעה זוזי הציירי בסדינא ושדו בנהר בירן,

אתא לקמיה דרב יהודה.

15

אמר ליה:

זיל אכריז.

והא זוטו של ים הוא!

שאני נתר בירן, כינן דמתקיל מיא, לא מיאש.

20

והא רבא גוים גינהו!

שמע מנה,

אין הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפלו ברוב גוים!

שאני נתר בירן, דישראל סכרו ליה וישראל כרו ליה,

כינן דישראל סכרו ליה, אמור מישראל נפל,

וכינן דישראל כרו ליה, לא מיאש.

25

רב יהודה הנה שקיל ואזיל בתריה דמר שמואל בשוקא דבי דיסא,

אמר ליה:

מצא כאן ארנקי מהו?

אמר ליה:

30

תרי אלו שלו.

בא ישראל ונתן בה סימן מהו?

אמר ליה:

חַיֵּב לְהַחְזִיר.

תִּרְתִּי!

אָמַר לֵיהּ:

לפְּנֵים מְשׁוּרֶת הַדִּין.

5

כִּי הָא דְאַבוּה דְשִׁמוּאֵל,

אֲשַׁבַּח תְּנַךְ חֲמָרֵי בְּמַדְבְּרָא,

וְאַהֲדַרְיִינְהוּ לְמַרְיָהוּ לְבַתֵּר תְּרִיסַר יָרְחֵי שְׁתָּא

לפְּנֵים מְשׁוּרֶת הַדִּין.

10

רְבָא תְּהָה שְׁקִיל וְאַזִּיל בְּתַרְיָה דְרַב נַחֲמָן בְּשׁוּקָא דְגַלְדָּאֵי,

וְאַמְרֵי לֵהּ בְּשׁוּקָא דְרַבְּנָן,

אָמַר לֵיהּ:

מַצָּא כָּאן אַרְגָּמִי מַהוּ?

אָמַר לֵיהּ:

15

תְּרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.

כָּא יִשְׂרָאֵל וְנָתַן בָּהּ סִימָן מַהוּ?

אָמַר לֵיהּ:

תְּרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ.

וְהֵלֵא עוֹמֵד וְצוֹחֵ!

20

נַעֲשֶׂה כְּצוֹחֵ עַל בֵּיתוֹ שְׁנַפֵּל וְעַל סְפִינָתוֹ שְׁטַבְעָה בֵּימָם.

תְּהוּא דִּיּוֹ דְשִׁקֵּל בְּשַׂרָּא בְּשׁוּקָא,

וְשַׁדְיָהּ בְּצַנִּיתָא דְבֵי בְּרַ מְרִיּוֹן,

אַתָּא לְקַמִּיָּה דְאַבְיִי,

25

אָמַר לֵיהּ:

זִיל שְׁקוּל לְנַפְשְׁךָ.

וְהָא רְבָא דִּישְׂרָאֵל נִינְהוּ!

שְׁמַעְתָּ מִנָּה,

הֲלָכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֶפְלוֹ בְּרוּב יִשְׂרָאֵל!

30

שְׁאַנִּי דִּיּוֹ, דְכִזּוּטוֹ שֶׁל יָם דְמִי.

וְהָא אָמַר רַב:

בְּשַׁר שְׁנַתְעֵלָם מִן הָעֵין אָסוּר.

בְּעוֹמֵד וְרוֹאֵהוּ.

רַבִּי חֲנִינְיָא מְצָא גְדֵי שְׁחוּט בֵּין טְבָרְיָא לְצְפוּרִי,
וְהִתִּירוּהוּ לוֹ.

5 אָמַר רַבִּי אַמִּי:
הִתִּירוּהוּ לוֹ

מִשּׁוּם מְצִיאָה, כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר,
מִשּׁוּם שְׁחִיטָה, כְּרַבִּי חֲנִינְיָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי,
דְּחֲנִינְיָא:

10 הָרִי שְׁאֲבָדוּ לוֹ גְדֵייו וְתִרְנַגּוּלְיוֹ,
וְהִלְךְ וּמְצָאֵן שְׁחוּטִין,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר,
וְרַבִּי חֲנִינְיָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי מַתִּיר.
אָמַר רַבִּי,

15 נִרְאִין דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה כְּשֶׁמְצָאֵן בְּאַשְׁפָּה,
וְדְבַרִּי רַבִּי חֲנִינְיָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי כְּשֶׁמְצָאֵן בְּבֵית.
מִדֵּה־הִתִּירוּהוּ לוֹ מִשּׁוּם שְׁחִיטָה, רַבָּא יִשְׂרָאֵל נִינְהוּ!
שְׁמַעְתָּ מִנֵּה,

הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֶפְלוּ בְּרוּב יִשְׂרָאֵל!
20 אָמַר רַבָּא:
רוּב גּוֹיִים וְרוּב טַבְחֵי יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אַמִּי אֲשַׁכַּח פְּרָגִיּוֹת שְׁחוּטוֹת בֵּין טְבָרְיָא לְצְפוּרִי.
אֲתָא לְקַמְיָה דְּרַבִּי אַסִּי,
25 וְאָמְרִי לָהּ לְקַמְיָה דְּרַבִּי יוֹחָנָן,
וְאָמְרִי לָהּ בֵּי מִדְרָשָׁא,
וְאָמְרוּ לִיהָ:
זֵיל שְׁקוּל לְנַפְשָׁךְ.

30 רַבִּי יִצְחָק נִפְחָא אֲשַׁכַּח קְבוּרֵי דְאַזְלֵי בֵּי אֲזוּלֵי.
אֲתָא לְקַמְיָה דְּרַבִּי יוֹחָנָן,
וְאָמְרִי לָהּ בְּבֵי מִדְרָשָׁא,

וַאֲמַרוּ לֵיהּ:
זֵיל שְׁקוּל לְנַפְשֶׁךָ.

5 מתְנִיתִין: 5

וְאֵלוּ חֵיב לְהַכְרִיז:
מְצָא פְרוֹת בְּכָלִי אוּ כְּלִי כְּמוֹת שְׁהוּא,
מְעוֹת בְּכִיס אוּ כִּיס כְּמוֹת שְׁהוּא,
צְבוּרֵי פְרוֹת, צְבוּרֵי מְעוֹת, [כ.ה.]
שְׁלֶשָׁה מְטַבְּעוֹת זֶה עַל גַּב זֶה,
10 כְּרִיכוֹת בְּרִשּׁוֹת הַיַּחֲדָד וְכַפְרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת,
וְגוֹי צָמַר הַלְקוּחִין מִבַּיִת הָאֵמֶן,
כְּדֵי יֵין וְכְדֵי שְׁמֶן,
הָרִי אֵלוּ חֵיב לְהַכְרִיז.

15 גְּמָרָא: 15

טַעֲמָא, דְּמְצָא פְרוֹת בְּכָלִי וּמְעוֹת בְּכִיס;
הָא כְּלִי וּלְפָנָיו פְרוֹת כִּיס וּלְפָנָיו מְעוֹת,
הָרִי אֵלוּ שְׁלוֹ.

20 תְּגִינָא לְהָא הִתְנוּ רַבָּנִין: 20

מְצָא כְּלִי וּלְפָנָיו פְרוֹת, כִּיס וּלְפָנָיו מְעוֹת,
הָרִי אֵלוּ שְׁלוֹ;

מִקְצָתָן בְּכָלִי וּמִקְצָתָן עַל גַּבֵּי קַרְקַע,
מִקְצָתָן בְּכִיס וּמִקְצָתָן עַל גַּבֵּי קַרְקַע,
25 חֵיב לְהַכְרִיז.

וּרְמִינָהּ:

מְצָא דְבָר שְׁאִין בּוּ סִמֶּן בְּצַד דְּבָר שֵׁישׁ בּוּ סִמֶּן,
חֵיב לְהַכְרִיז.

כָּא בַּעַל סִמֶּן וְנָטַל אֶת שְׁלוֹ,

30 זָכָה הָלָה בְּדָבָר שְׁאִין בּוּ סִמֶּן.

אָמַר רַב זְבִיד:

לָא קִשְׂיָא:

הָא בְּכַבָּא וְכַתְּנָא, הָא בְּצַנָּא וּפִירִי.

רַב פִּפְּא אָמַר:

הָא וְהָא בְּצַנָּא וּפִירִי, וְלֹא קִשְׂיָא:

הָא הָאֲשֶׁתַּיִר בַּהּ מִיָּדִי, הָא הָלֵא אֲשֶׁתַּיִר בַּהּ מִיָּדִי.

5

וְאִיבְעִית, אִימָא:

הָא וְהָא הָלֵא אֲשֶׁתַּיִר בַּהּ מִיָּדִי, וְלֹא קִשְׂיָא:

הָא דְמַהְדְּרִי אֶפִּיָּה לְגַבִּי פִירִי,

הָא הָלֵא מַהְדְּרִי אֶפִּיָּה לְגַבִּי פִירִי.

וְאִיבְעִית, אִימָא:

10

הָא וְהָא דְמַהְדְּרִי אֶפִּיָּה לְגַבִּי פִירִי, וְלֹא קִשְׂיָא:

הָא דָּאִית לַהּ אוּגְגִין לְצַנָּא, הָא דְלִית לַהּ אוּגְגִין לְצַנָּא.

צְבוּרֵי פְרוּת וְצְבוּרֵי מְעוּת.

15

שְׁמַעְתָּ מִנָּה מִנֵּין הָוִי סִימָן!

תְּנִי צְבוּר פְרוּת.

שְׁמַעְתָּ מִנָּה מְקוּם הָוִי סִימָן!

תְּנִי צְבוּרֵי פְרוּת.

20

שְׁלֶשָׁה מְטַבְּעוֹת זָה עַל גַּב זָה.

אָמַר רַבִּי יְצַחְק מִגְּדֻלָּאָה:

וְהוּא שְׁעָשׂוּיִין כְּמַגְדְּלִין.

25

תְּנִיא נְמִי הָכִי:

מְצָא מְעוּת מְפֻזְרוֹת, הָרִי אֵלוּ שְׁלוֹ;

עָשׂוּיִין כְּמַגְדְּלִים, חֵיב לְהַכְרִיז.

וְאֵלוּ הֵן עָשׂוּיִין כְּמַגְדְּלִים:

30

שְׁלֶשָׁה מְטַבְּעוֹת זָה עַל גַּב זָה.

הָא גּוּפָא קִשְׂיָא:

אָמַרְתָּ: מֵצֵא מַעוֹת מִפְּזוּרוֹת, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ;

הָא מְשַׁלְּחֵפִי שְׁלַחוּפִי, חֵיב לְהַכְרִיזוּ!

אֵימָא סִיפָא,

עֲשׂוּיִין כַּמְגַדְלִין, חֵיב לְהַכְרִיזוּ;

5

הָא מְשַׁלְּחֵפִי שְׁלַחוּפִי, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ!

תְּנָא, כָּל שְׂאִין עֲשׂוּיִין כַּמְגַדְלִין, מִפְּזוּרוֹת קְרִי לְהוּ.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא:

לֹא שָׁנוּ אֱלָא שֶׁל שְׁלֶשָׁה מַלְכִים,

אֲבָל שֶׁל מֶלֶךְ אֶחָד, אֵינּוּ חֵיב לְהַכְרִיזוּ.

10

הֵיכִי דְמִי?

אִי דְעֲשׂוּיִין כַּמְגַדְלִין, אֲפֹלוּ שֶׁל מֶלֶךְ אֶחָד נְמִי,

וְאִי דְאִין עֲשׂוּיִין כַּמְגַדְלִין, אֲפֹלוּ שֶׁל שְׁלֶשָׁה מַלְכִים נְמִי לָא!

אֱלָא אִי אֲתַמַּר, הֵכִי אֲתַמַּר:

לֹא שָׁנוּ אֱלָא שֶׁל מֶלֶךְ אֶחָד כְּעִין שְׁלֶשָׁה מַלְכִים.

15

וְהֵיכִי דְמִי דְעֲשׂוּיִין כַּמְגַדְלִים?

רוּיַחַת תַּתְּאָה, וּמְצִיעָא עֲלוּיָה, וְזוּטָא עֲלוּיָה מְצִיעָא,

דְאֲמַרִּין אַנְוָחִי אַנְחִינָהוּ,

אֲבָל שֶׁל מֶלֶךְ אֶחָד, דְכֹלְהוּ כִּי תְדַדִּי נִינְהוּ,

אִף עַל גַּב דְמַנְחִי אַהֲדָדִי, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ,

20

אָמַר אֲתַרְמוּיִי אֲתַרְמִי, וּבְהָדִי תְדַדִּי נְפֹול.

וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:

אֲפֹלוּ שֶׁל מֶלֶךְ אֶחָד נְמִי מְכַרִּיזוּ.

מֵאִי מְכַרִּיזוּ?

מְנִין.

25

מֵאִי אַרְיָא תְלַתָּא, אֲפֹלוּ תְרִין נְמִי!

אָמַר רַבִּינָא:

טְבַעָא מְכַרִּיזוּ.

בְּעֵי רַבִּי יְרֵמְיָה:

כְּשִׁיר מַהוּ? כְּשׁוּרָה מַהוּ? כְּחֻצוּבָה מַהוּ? כְּסֵלָם מַהוּ?

30

כְּשׁוּט מַהוּ? חֲדָא,

דְאָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה בְּרַ אֲבוּיָה:

כָּל שְׂאֵלוּ מְכַנִּים לָהּ קִיסָם בִּינְיָהוּן וְנוּטְלָם בְּבֵת אַתְתָּ,

חַיֵּב לְהַכְרִיז.

בְּעֵי רַב אֲשֵׁי: [כה:]

כְּאַבְנֵי בַּיִת קוֹלִיס מֵהוּ?

תָּא שְׁמַע, דִּתְנִיא:

5

מְצָא מְעוֹת מְפִזְרוֹת, הָרִי אֱלוֹ שְׁלוֹ;

כְּאַבְנֵי בַּיִת קוֹלִיס, חַיֵּב לְהַכְרִיז.

וְאֵלוֹ הֵן אַבְנֵי בַּיִת קוֹלִיס:

אַחַת מִכָּאן וְאַחַת מִכָּאן וְאַחַת עַל גְּבִיהֶן.

תְּנוּ רַבָּנִין:

10

הַמוֹצֵא סֵלַע בְּשׁוּק,

וּמְצָאוֹ חִבְרוּ וְאָמַר לוֹ:

שְׁלִי הִיא, חֲדָשָׁה הִיא, גִּירוּנִית הִיא, שֶׁל מֶלֶךְ פְּלוּנִי הִיא,

לֹא אָמַר כְּלוּם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אֶפְלוֹ שְׁמוֹ כָּתוּב עָלֶיהָ,

15

לֹא אָמַר כְּלוּם, שְׁאִין סִימָן לְמַטְבֵּעַ.

דְּאֶמְרִינָן: הַלְמָא אַפּוֹקִי אַפְקָה וּמְאָנִישׁ אַחְרֵינָא נְפִל.

מִתְנִיתִין:

20

מְצָא אַחַר הַגִּפְתָּה אוֹ אַחַר הַגָּדֵר גּוֹזְלוֹת מִקְשָׁרִים,

אוֹ בְּשִׁבְלִין שְׁבִשְׁדוֹת,

הָרִי זֶה לֹא יִגַע בְּהֶן.

מְצָא כְּלִי בְּאַשְׁפָּה,

אִם מְכַסֶּה, לֹא יִגַע בּוֹ;

25

אִם מְגַלָּה, נוֹטֵל וּמְכַרִּיז.

גְּמָרָא:

מֵאִי טַעְמָא?

דְּאֶמְרִינָן: הֵנִי, אֲנִישׁ אֲצַנְעִינְהוּ,

30

וְאִי שְׁקִיל לְהוּ, לִית לְהוּ לְמַרְיָהוּ סִימָנָא בְּגוּיָהוּ.

הַלְכָּךְ לְשִׁבְקִינְהוּ עַד דְּאֶתִי מַרְיָהוּ וְשְׁקִיל לְהוּ.

וְאַמַּאי? לְהוּי קֶשֶׁר סִימָנָא!

אמר רבי אבא בר זבדא אמר רב:
במקשרין בכנפיהן, הכלי עלמא הכי קטרי להו.
וליהוי מקום סימן!

5

אמר רב עוקבא בר חמא:
במדדין.

אי במדדין, מעלמא אתו ומתרין!
איכא למימר: מעלמא אתו,
ואיכא למימר: אנש אצנעניהו, ונהו ליה ספק הנוח,
ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב:
כל ספק הנוח,
לכתחלה לא ישול, ואם נטל, לא יחזיר.

10

מצא כלי באשפה,
מכסה, לא יגע בו;
מגלה, נוטל ומכריז.

15

ורמיניה:

מצא כלי טמון באשפה,
נוטל ומכריז, שכן דרך אשפה לפנות.

20

אמר רב זביד:

לא קשיא:

הא בכבי וכסי, הא בסכיני והמנקי;
בכבי וכסי, לא יגע;

25

בסכיני והמנקי, נוטל ומכריז.

רב פפא אמר:

הא והא בכבי וכסי, ולא קשיא:

כאן באשפה העשויה לפנות,

כאן באשפה שאינה עשויה לפנות.

30

אשפה העשויה לפנות, אבדה מדעת היא!

אלא, באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה.
בשלמא לרב פפא, הינו דקתני: שפן דרך אשפה לפנות,

אלא לרב זביר, מאי שפן דרף אשפה לפנות?
שפן דרף אשפה לפנות לה פלים קטנים.

5

מתניתין:

מצא בגל ובכתל ישן, הרי אלו שלו.
מצא בכתל חדש,
מחציו ולחוץ, שלו;
מחציו ולפנים, של בעל הבית.
אם היתה משכירו לאחרים,
אפלו בתוך הבית, הרי אלו שלו.

10

גמרא:

תנא:

15

מפני שיכול לומר לו:
של אמוריים הן.
אטו אמורים מצנעי, ישראל לא מצנעי!
לא, צריקא, [כו.] השתיף טפי.

20

בכתל חדש,
מחציו ולחוץ, שלו;
מחציו ולפנים, של בעל הבית.
אמר רב אשי:

ספינא בתר קתא וכיסא בתר שנציה.

25

ואלא מתניתין דקתני:
מחציו ולחוץ, שלו;
מחציו ולפנים, של בעל הבית.
ולחזי אי קתא לגאו אי קתא לבר,
אי שנציה לגאו אי שנציה לבר!

30

מתניתין באודרא וגספא.

תנא :

אם הָיָה כְּתוּב מִמֶּלֶךְ מִהֶזֶן, חוֹלְקִין.

פְּשִׁיטָא ! לָא, צְרִיכָא :

הַמְשַׁפֵּעַ בְּחֵד גִּיסָא.

5

מֵהוּ דְתִימָא,

אֲשֶׁתְּפוּכֵי אֲשֶׁתְּפוּדָא,

קָא מִשְׁמַע לָן.

10

אם הָיָה מִשְׁכִּירוֹ לְאַחֵרִים

אֶפְלוּ מִצָּא בְּתוּדָא הַבַּיִת, הָרִי אֵלוֹ שְׁלוֹ.

וְאִמָּי ?

לִיזִיל בְּתַר בְּתַרָא !

15

מִי לָא תַנֵּן :

מַעוֹת שְׁנַמְצָאוּ לְפָנַי סוּחְרֵי בְּהֵמָה,

לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר ;

בְּהַר הַבַּיִת, חֲלִין ;

וּבִירוּשָׁלַיִם, בְּשַׁאֲרֵי מוֹת הַשָּׁנָה חֲלִין,

20

בְּשַׁעַת הַרְגֵל, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעְיָה בְּרַי זְעִירָא :

מֵאִי טַעְמָא ?

הוּאִיל וְשׁוּקֵי יְרוּשָׁלַיִם עָשׂוּיִין לְהַתְּכַבֵּד בְּכָל יוֹם.

אֲלָמָא אֲמַרִינָן: קַמָּאֵי קַמָּאֵי אֲזִלוּ, וְהִנֵּי אַחֲרֵינֵי נִינְהוּ.

25

הָכָא נִמִּי, קַמָּא קַמָּא אֲזִל, וְהִנֵּי הִבְתַּרָא הוּא !

אָמַר רִישׁ לְקִישׁ מִשׁוּם בְּרַי קַפְרָא :

כְּגוֹן שְׁעִשְׂאוּ פְּנֵדֵק לְשִׁלְשָׁה בְּנֵי אָדָם.

שְׁמַע מִנָּה,

הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֶפְלוּ בְּרוּב יִשְׂרָאֵל !

30

אֲלָא אָמַר רַב מְנַשְׂיָא בְּרַי יַעֲקֹב :

כְּגוֹן שְׁעִשְׂאוּ פְּנֵדֵק לְשִׁלְשָׁה נְכָרִים.

רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה בְּרַי אַבּוּהָ :

אָפּלוּ תִימָא לְשִׁלְשָׁה יִשְׂרָאֵל.

מַאי טַעְמָא?

הָהוּא דְנִפְל מְנִיָּה מִיָּאֵשׁ, מִימַר אָמַר:

מִכְדֵּי אָנֵשׁ אַתְרִינָא לָא הָהוּא בְּהֵרַאי אֱלָא הָנִי;

5

אָמַרִי קִמְיָהוּ כְּמָה זְמַנִּי: לְהֵדְרוּ לִי,

וְלָא תְדַרוּ לִי, וְהִשְׁתָּא לְהֵדְרוּ!

אִי דְעַתִּיָּהוּ לְאַתְדוּרָה, אַתְדוּרָה נִיָּה לִי,

וְהָאִי דְלָא אַתְדוּרָה לִי, בְּדַעַתִּיָּהוּ לְמַגְזְלָה.

וְאָזְרָא רַב נַחְמָן לְטַעְמִיָּה, דְאָמַר רַב נַחְמָן:

10

רָאָה סָלַע [כו:]: שְׁנַפֵּל מִשְׁנַיִם, חֵיב לְהַתְּזִיר.

מַאי טַעְמָא?

הָהוּא דְנִפְל מְנִיָּה לָא מִיָּאֵשׁ, מִימַר אָמַר:

מִכְדֵּי אָנֵשׁ אַתְרִינָא לָא הָהוּא בְּהֵרַאי אֱלָא הָאִי;

נְקִיטָנָא לִיָּה וְאָמִינָא לִיָּה: אַנְתָּ הוּא דְשַׁקְלִתִּיָּה.

15

בְּשִׁלְשָׁה אֵינּוּ חֵיב לְהַתְּזִיר.

מַאי טַעְמָא?

הָהוּא דְנִפְל מְנִיָּה וְדָאִי מִיָּאֵשׁ, מִימַר אָמַר:

מִכְדֵּי תְרִי תּוּ בְּהֵרַאי;

20

אִי נְקִיטָנָא לְהָאִי, אָמַר לָא שַׁקְלִתִּיָּה.

וְאִי נְקִיטָנָא לְהָאִי, אָמַר לָא שַׁקְלִתִּיָּה.

אָמַר רַבָּא:

הָאִי דְאָמַרְתָּ בְּשִׁלְשָׁה אֵינּוּ חֵיב לְהַתְּזִיר,

לָא אָמַרְנָן אֱלָא דְלִית בֵּיָּה שְׁנָה פְּרוּטָה לְכָל תַּד וְתַד,

25

אֲבָל אֵית בֵּיָּה שְׁנָה פְּרוּטָה לְכָל תַּד וְתַד, חֵיב לְהַתְּזִיר.

מַאי טַעְמָא?

אָמַר שְׁתַּפִּי נִינְהוּ וְלָא מִיָּאֵשׁ.

אִיכָּא דְאָמַרִי:

אָמַר רַבָּא:

30

אִף עַל גַּב דְלִית בֵּיָּה אֱלָא שְׁנָה שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת, חֵיב לְהַתְּזִיר.

מַאי טַעְמָא?

אָמַר שְׁתַּפִּי נִינְהוּ,

ותד מניהו אחולי אחליה למנתיה גבי תבריה.

ואמר רבא:

רצה סלע שנפלה,

נטלה לפני יאוש על מנת לגזלה,

5

עובר בכלן משום לא תגזל,

ומשום השב תשיבם,

ומשום לא תוכל להתעלם.

ואף על גב דתורה לאחר יאוש,

מתנה הוא דיהיב ליה, ואסורא דעבד, עבד.

10

נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה,

ולאחר יאוש נתפון לגזלה,

עובר משום השב תשיבם.

המתין לה עד שנתיאשו הבועלים ונטלה,

אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם בלבד.

15

אמר רבא:

האי מאן דחזי הנפל זוזי מחבריה בי תלתא,

ואשכחיה ושקליה,

לא מחיב לאהדורי ליה.

מאי טעמא?

20

ההוא הנפל מניה מיאש הוא,

אף על גב דחזייה דאיתי ארבלא וקא מרבב,

מימר אומר:

כי היכי דנפול מנאי דידי,

חכי נפול מאניש אחרנא ומשכחנא מירי.

25

מתניתין:

מצא בחנות, הרי אלו שלו;

בין התיבה ולחנני, של חנני.

30

לפני שלחני, הרי אלו שלו;

בין הכסא ולשלחני, הרי אלו של שלחני.

הלוקח פרות מחברו, או ששלח לו חברו פרות

ומצא בהן מעות, הרי אלו שלו;
אם היו צרוורין, נוטל ומכריז.

גמרא:

5 אַמר רבי אֶלְעָזָר:

אֶפְלוּ מְנַחֵין עַל גְּבֵי שְׁלַחַן.

תָּנַן: לִפְנֵי שְׁלַחַנֵי הָרִי אֵלּוּ שְׁלוֹ,

הָא עַל גְּבֵי שְׁלַחַן, הִשְׁלַחְנִי!

אִימָא סִיפָא: בֵּין הַכֶּסֶּא וְלִשְׁלַחְנִי, שֶׁל שְׁלַחְנִי,

10 הָא עַל גְּבֵי שְׁלַחַן, שְׁלוֹ!

אֵלָא, מָהָא לִיכָא לְמִשְׁמַע מְנָה.

וּרְבִי אֶלְעָזָר, הָא מָנָא לִיָּה?

אַמַּר רַבָּא:

מִתְנִיתִין קְשִׁיתִיה:

15 מָאִי אַרְיָא דְתַנִּי בֵּין הַכֶּסֶּא לְשְׁלַחְנֵי שֶׁל שְׁלַחְנִי,

לְתַנִּי עַל גְּבֵי שְׁלַחַן!

אִי נְמִי, מְצָא בְּשִׁלְחָנוֹת,

כְּדַקְתַּנִּי רִישָׁא מְצָא בְּחִנוֹת, שְׁלוֹ.

אֵלָא שְׁמַע מְנָה,

20 אֶפְלוּ מְנַחֵין עַל גְּבֵי שְׁלַחַן, הָרִי אֵלּוּ שְׁלוֹ.

הלוקח פרות מחברו, או ששלח לו חברו פרות

ומצא בהן מעות, הרי אלו שלו.

25 אם היו צרוורין, נוטל ומכריז.

אַמַּר רִישׁ לְקִישׁ מִשּׁוּם רַבִּי יַנָּאי:

לֹא שָׁנוּ אֵלָא [כז.] בְּלוֹקַח מִן הַתְּנָר,

אֲבָל בְּלוֹקַח מִבְּעַל הַבַּיִת, תֵּיב לְהַחְזִיר.

30 וְכֵן תַּנִּי תַנָּא קַמִּיה דְרַב נַחֲמָן:

לֹא שָׁנָא אֵלָא בְּלוֹקַח מִן הַתְּנָר,

אָבֵל בְּלוֹקֶת מִבַּעַל הַבַּיִת, חָיֵב לְהַחְזִיר.

אָמַר לִיהוָה רַב נִחְמָן:

וְכִי בַעַל הַבַּיִת בַּעֲצָמוֹ דָּשָׁן?

אָמַר לִיהוָה:

אֶסְמִייהּ?

אָמַר לִיהוָה:

לֹא, תִתְרַגֵּם מִתְנִיתִין

כְּגוֹן שֶׁדָּשָׁן עַל יְדֵי עֲבָדָיו וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים.

5

10

מִתְנִיתִין:

אִם הַשְּׂמֵלָה הִיְתָה בְּכֻלָּל כָּל אֱלֹהִים, וְלָמָּה יֵצֵאתָ?

לְתַקֵּינִי אֱלֹהִים, לֹאמַר לִי:

מָה שְּׂמֵלָה מִיְחֻדָּת שְׂיֵשׁ בָּהּ סִימָנִין וְיֵשׁ לָהּ תוֹבְעִין,

אִם כָּל דָּבָר שְׂיֵשׁ בּוֹ סִימָנִין וְיֵשׁ לוֹ תוֹבְעִים,

חָיֵב לְתַקֵּינִי.

15

גְּמָרָא:

מֵאִי בְּכֻלָּל כָּל אֱלֹהִים?

אָמַר רַבָּא:

בְּכֻלָּל כָּל אַבְדֵי אַחֲרֵי.

אָמַר רַבָּא:

לָמָּה לִי הַכְּתָב רַחֲמָנָא שׁוֹר חֲמוֹר שְׂהָ וְשְׂמֵלָה?

צְרִיכִי, דְּאִי כְּתָב רַחֲמָנָא שְׂמֵלָה, הָוָה אֲמִינָא,

הָנִי מְלִי בְּעֵדִים דְּגוֹפָה וְסִימָנִין דְּגוֹפָה,

אָבֵל חֲמוֹר,

בְּעֵדִים דְּאֲפָף וְסִימָנִין דְּאֲפָף, אִימָא לָא מִתְדַרְיִין לִיהוָה!

כְּתָב רַחֲמָנָא חֲמוֹר, דְּאֲפָלוֹ חֲמוֹר בְּסִימָנֵי דְּאֲפָף.

שׁוֹר וְשְׂהָ הַכְּתָב רַחֲמָנָא, לָמָּה לִי?

שׁוֹר, דְּאֲפָלוֹ לְגַזַּת זָנְבוֹ, וְשְׂהָ לְגַזוּתֵי.

וְלִכְתּוּב רַחֲמָנָא שׁוֹר דְּאֲפָלוֹ לְגַזַּת זָנְבוֹ, וְכָל שְׂכָן שְׂהָ לְגַזוּתֵי!

אֵלָּא אָמַר רַבָּא:

30

תמור הבור לרבי יהודה, ושה האבדה לדברי תפל קשיא.

ואימא לגללים הוא האתא!

גללים אפקורי מפקר להו.

והלמא לסימנין הוא האתא!

האבעיא לן:

סימנין דאורייתא או דרבנן?

כתב רחמנא שיה, האפלו בסימנין מהדרינן.

וסימנין דאורייתא!

אמרי: מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה, דקתני:

מה שמלה מיחדת שיש בה סימנין ויש לה תוכעין, חייב להכריז,

אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תוכעין, חייב להכריז.

שמע מנה דשה לאו לסימנין הוא האתא.

תנו רבנן:

אשר תאבד, פרט לאבדה שאין בה שנה פרוטה.

רבי יהודה אומר:

ומצאתה, פרט לאבדה שאין בה שנה פרוטה.

מאי ביניהו?

אמר אביי:

משמעות דורשין איכא ביניהו:

מר, נפקא ליה מאשר תאבד,

ומר, נפקא ליה מומצאתה.

ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד, האי ומצאתה, מאי עביד ליה?

תהוא מבעי ליה לכדרבנאי, דאמר רבנאי:

ומצאתה, דאתאי לידיה משמע.

ולמאן דנפקא ליה מומצאתה, האי אשר תאבד, מאי עביד ליה?

מבעי ליה לכדרבי יוחנן,

דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי:

מנין לאבדה ששטפה נהר שהיא מתרת?

שנאמר:

בן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה.

מי שאבדה הימנו ומצויה אצל כל אדם,

יִצְתָּהּ זֹאת שְׁאֲבוּדָהּ הַיְמָנוּ וְאִינָהּ מְצוּיָה אֶצְלֵךְ כָּל אָדָם.

וְאִידֶךָ הֲיָא דְרַבְנָאֵי מְנָא לִיָּהּ?

נְפָקָא לִיָּהּ מוּמְצָאָתָהּ.

וְאִידֶךָ הֲיָא דְרַבֵּי יוֹחָנָן מְנָא לִיָּהּ?

נְפָקָא לִיָּהּ מְמָנוּ.

וְאִידֶךָ, מְמָנוּ לָא מְשֻׁמְעָ לִיָּהּ.

רַבָּא אָמַר:

פְּרוּטָה שְׁהוּזְלָה אִיכָּא בִּינֵיהוּ!

מֵאֵן דְּאָמַר מְאֲשֵׁר תֵּאבֵד אִיכָּא, וּמֵאֵן דְּאָמַר מוּמְצָאָתָהּ לִיכָּא.

וְלִמָּאֵן דְּאָמַר אֲשֶׁר תֵּאבֵד, הֲיָא בְּעֵינֵן וּמְצָאָתָהּ וְלִיכָּא!

אֲלֵא, פְּרוּטָה שְׁהוּקְרָה אִיכָּא בִּינֵיהוּ.

מֵאֵן דְּאָמַר וּמְצָאָתָהּ אִיכָּא, וּמֵאֵן דְּאָמַר אֲשֶׁר תֵּאבֵד לִיכָּא.

וְלִמָּאֵן דְּאָמַר וּמְצָאָתָהּ, הֲיָא בְּעֵינֵן אֲשֶׁר תֵּאבֵד וְלִיכָּא!

אֲלֵא, פְּרוּטָה שְׁהוּקְרָה וְהוּזְלָה וְחִזְרָה וְהוּקְרָה אִיכָּא בִּינֵיהוּ.

מֵאֵן דְּאָמַר אֲשֶׁר תֵּאבֵד אִיכָּא,

וּמֵאֵן דְּאָמַר וּמְצָאָתָהּ

בְּעֵינֵן דְּאִית בֵּהּ שְׁעוֹר מְצִיאָה מְשַׁעֲת אַבְדָּהּ וְעַד שְׁעַת מְצִיאָהּ.

אֲבַעֲיָא לְהוּ:

סִימְנִין, דְּאוּרִיתָא אוּ דְרַבְנָן?

מֵאֵי נְפָקָא מִנָּה? [כז:]

לְאַהֲדוּרֵי גִט אִשָּׁה בְּסִימְנִים.

אִי אָמַרְתָּ דְּאוּרִיתָא, מְהִדְרִינֵן;

וְאִי אָמַרְתָּ דְרַבְנָן,

כִּי עֲבוּד רַבְנָן תַּקְנִיתָא, בְּמִמוּנָא,

אֲבָל בְּאִסּוּרָא, לָא עֲבוּד רַבְנָן תַּקְנִיתָא.

תָּא שְׁמַע:

אֵף הַשְׁמֵלָה הִיתָה בְּכָלֵל כָּל אֱלוֹ, וְלָמָּה יִצְאָתָּ?

לְהַקִּישׁ אֵלֶיָּהּ, וְלוֹמַר לָךְ:

מַה שְׁמֵלָה מִיְחַדָּת שֵׁישׁ בֵּהּ סִימְנִין וְיֵשׁ לָהּ תוֹבְעִין,

אֵף כָּל דְּבָר שֵׁישׁ בּוֹ סִימְנִין וְיֵשׁ לוֹ תוֹבְעִים,

חַיֵּב לְהַכְרִיז.

תָּנָא, תּוֹבְעִין אַצְטְרִיקָא לִיה, סִימְנִין כְּדֵי נִסְבָּה.

תָּא שְׁמַע:

5

תְּמוֹר בְּסִימְנֵי אַכְּף!

אִימָא, בְּעַדֵי אַכְּף.

תָּא שְׁמַע:

”וְהָיָה עִמָּךְ עַד הַרְשׁ אַחֲרֶיךָ אֲתוּ”.

וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ שְׂיִתְנָנוּ לּוֹ קָדָם שְׂיִדְרְשָׁנוּ?

10

אַלְא דְרִשְׁהוּ אִם רַמְאֵי הוּא אִו אִינוּ רַמְאֵי.

מַאי, לָאוּ בְּסִימְנִין?

לֹא, בְּעַדֵים.

תָּא שְׁמַע:

אִין מְעִידִין אַלְא עַל פְּרָצוּף הַפְּנִים עִם הַחֲטָם,

15

אָף עַל פִּי שְׂיִשׁ סִימְנִין בְּגוּפוֹ וּבְכִלְיוֹ.

שְׁמַע מִנָּה, סִימְנִין לָאוּ דְאוּרִיתָא!

אָמְרֵי:

גּוּפוֹ, דְּאָרוּף וְגוּן

כְּלִיו, דְּחִישִׁין לְשִׁאֲלָה.

20

אִי חִישִׁין לְשִׁאֲלָה, תְּמוֹר בְּסִימְנֵי אַכְּף, הִיכִי מִתְדַרְיִין?

אָמְרֵי:

אַכְּף, לֹא שְׂלִי אַנְשֵׁי אַכְּפָא, מִשּׁוּם דְּמִסְקָב לִיה לְחַמְרָא.

אִיבְעִית, אִימָא: כְּלִיו, בְּחוּרֵי וּבְסוּמְקֵי.

אַלְא הָא דְתַנְיָא:

25

מְצָאוּ קְשׁוּר בְּכִיס אִו בְּאַרְנְקֵי וּבְטַבְעַת,

אִו שְׁמַצָּאוּ בֵּין כְּלִיו, אַפְלוּ לְזִמְן מְרַבָּה, כְּשֵׁר.

וְאִי סְלָקָא דַּעְתָּךְ חִישִׁין לְשִׁאֲלָה,

כִּי מְצָאוּ קְשׁוּר בְּכִיס, אַמְאֵי כְּשֵׁר? נַחוּשׁ לְשִׁאֲלָה!

אָמְרֵי:

30

כִּיס וְאַרְנְקֵי וְטַבְעַת, לֹא מוֹשְׁלֵי אַנְשֵׁי;

כִּיס וְאַרְנְקֵי, מִשּׁוּם דְּמִסְמְנֵי וְטַבְעַת מִשּׁוּם דְּמוֹזִיף.

לִימָא כְּתַנְיָאֵי:

אין מעידין על השומא,

ואלעזר בן מהבאי אומר:

מעידין על השומא.

מאי, לאו בהא קמפלגי,

5 היתנא קמא סבר סימנין דרבנן,

ואלעזר בן מהבאי סבר סימנין דאורייתא?

אמר רבא:

דכלי עלמא סימנין דאורייתא,

והכא בשומא מצויה בבן גילו קמפלגי,

10 מר סבר שומא מצויה בבן גילו,

ומר סבר שומא אינה מצויה בבן גילו.

איבעית, אימא:

דכלי עלמא שומא אינה מצויה בבן גילו,

והכא בסימנין העשויין להשתנות לאחר מיתה קמפלגי,

15 מר סבר סימנין עשויים להשתנות לאחר מיתה,

ומר סבר סימנין אין עשויים להשתנות לאחר מיתה.

אי בעית, אימא:

דכלי עלמא שומא אינה עשויה להשתנות לאחר מיתה,

וסימנין דרבנן,

20 והכא בשומא סימן מבקק הוא קמפלגי,

מר סבר שומא סימן מבקק הוא,

ומר סבר שומא לאו סימן מבקק הוא.

אמר רבא:

אם תמצא לומר סימנין לאו דאורייתא,

25 היכי מהדרין אברתא בסימנין?

הניחא ליה למוצא אברה דנהדר בסימנין,

כי היכי דכי אברה ליה לדידיה, נמי נהדרו ליה בסימנין.

אמר ליה רב ספרא לרבא:

וכי אדם עושה טובה לעצמו בממון שאינו שלו?

30 אלא ניחא ליה לבעל אברה למיהב סימנין ולמשקלה;

מידע ידע העדים לית ליה, ומימר אמר:

כלי עלמא לא ידעי סימנין מבקקים הידה,

וְאָנָּה יְהִיבְנָא סִימְנִין מִבְּהִקִּים דִּיכֹּה וְשָׁקֵלנָּה לֵּה.

אַלָּא הָא דִּתְנִין:

רַבִּין שְׂמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

אַתְדַּ הַלּוֹנָה מִשְׁלֶשָׁה, יַחְזִיר לַלּוֹנָה;

5 שְׁלֶשָׁה שְׁלוֹו מִן הָאַתְדַּ, יַחְזִיר לַמַּלְוָה.

נִיחָא לִיה לַלּוֹנָה לְאַהֲדוּרֵי לִיה לַמַּלְוָה.

אָמַר לִיה:

הָתָם, סְבָרָא הוּא:

אַתְדַּ הַלּוֹנָה מִשְׁלֶשָׁה, יַחְזִיר לַלּוֹנָה,

10 דְּגַבִּי לוֹנָה שְׂכִיחִי, גַּבִּי מַלְוָה לָא שְׂכִיחִי,

שְׂמַע מִנָּה מַלְוָה נְפוּל;

שְׁלֶשָׁה שְׁלוֹו מֵאַתְדַּ, יַחְזִיר לַמַּלְוָה,

דְּגַבִּי מַלְוָה שְׂכִיחִי, גַּבִּי לוֹנָה לָא שְׂכִיחִי. [כח.]

אַלָּא, הָא דִּתְנִין:

15 מַצָּא תְּכַרְיָךְ שֶׁל שְׁטָרוֹת אוֹ אַגְדָּה שֶׁל שְׁטָרוֹת,

הָרִי זֶה יַחְזִיר.

הָכִי נְמִי דְּנִיחָא לִיה לַלּוֹנָה לְאַהֲדוּרֵי לִיה לַמַּלְוָה!

אַלָּא אָמַר רַבָּא:

סִימְנִין דְּאוּרְיָתָא, דְּכַתִּיב:

20 וְהָיָה עִמָּךְ עַד דְּרִישׁ אָתִיף אֲתוּ.

וְכִי תַעֲלֶה עַל דְּעַתְרָךְ שְׂיִתְנִנּוּ קִדָּם שְׂיִדְרָשְׁנוּ?

אַלָּא דְּרָשְׁהוּ אִם רַמָּאי הוּא אוֹ אִינוּ רַמָּאי.

לָאוּ בְּסִימְנִין!

שְׂמַע מִנָּה.

25

אָמַר רַבָּא:

אִם תְּמַצִּי לוֹמַר, סִימְנִין דְּאוּרְיָתָא.

אִם תְּמַצִּי לוֹמַר!

הָא פְּשִׁיט לִיה סִימְנִין דְּאוּרְיָתָא!

30 מִשּׁוּם דְּאִיכָּא לְמִימַר כְּדִשְׁנִינָן.

סִימְנִין וְסִימְנִין, יְנִיחַ;

סִימְנִין וְעֵדִים, יְנַתֵּן לְבַעַל הָעֵדִים;

סימנין וסימנין ועד אַחד, עד אַחד כמאן דליתיה דמי, ויניח;
עדי אריגה ועדי נפילה, תנתן לעדי נפילה,
דאמרינן זבוגי זבוגי ומאניש אחריןא נפל;
מדת ארכו ומדת רחבו, תנתן למדת ארכו,

5 ומדת רחבו שיעורי קא משער לה כד מכסי לה מרה וקאי,
ומדת ארכו לא משתער לה;

מדת ארכו ומדת רחבו ומדת גמיו, ינתן למדת ארכו ורחבו;
מדת ארכו ומדת רחבו ומדת משקולותיו, ינתן למדת משקולותיו;
הוא אומר סימני הגט והיא אומרת סימני הגט, ינתן לה.

10 במאי?

אילמא במדת ארכו ורחבו,
הלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה!
אלא נקב יש בו בצד אות פלוני.
הוא אומר סימני החוט והיא אומרת סימני החוט, ינתן לה.

15 במאי?

אילמא בחורא ובסומקא,
ודילמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה!
אלא במדת ארכו.

הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה, ינתן לו.

20 מאי טעמא?

מידע ידעה הכל מה דאית ליה, בחפיסה הוא דמנח ליה.

מתניתין:

25 ועד מתי חייב להכריז?

עד פדי שידעו בו שכניו,

דברי רבי מאיר;

רבי יהודה אומר:

שלוש רגלים, ואחר הרגל האחרון שבעה ימים,

30 פדי שילך לביתו שלשה, ויחזר שלשה, ויכריז יום אחד.

גמרא:

תנא:

שכני אבדה.

מאי שכני אבדה?

אילימא שכנים דבעל אבדה,

5 אי ידע ליה, ליזיל ולהדרה ניהליה!
אלא שכני מקום שנמצאת בו אבדה.

רבי יהודה אומר:

10 שלש רגלים, ואחר הרגל האחרון שבועה ימים,
כדי שילך לביתו שלשה, ויחזר שלשה, ויכריז יום אחד.

ורמינהי:

בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים;

15 רבן גמליאל אומר:

בשבועה בו חמשה עשר יום אחר החג,

כדי שיגיע אחרון שבארץ ישראל לנתר פרת.

אמר רב יוסף:

לא קשיא:

20 כאן במקדש ראשון, כאן במקדש שני;

במקדש ראשון, הנפישו ישראל טובא, דכתיב בהו:

יהודה וישראל רבים פחול אשר על הגם לרוב,

בעיני כלי האי;

במקדש שני, הלא נפישו ישראל טובא, דכתיב בהו:

25 כל תקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים,

לא בעיני כלי האי.

אמר ליה אבוי:

והא כתיב:

וישבו הפהנים והלויים ומן העם,

30 והמשררים והשוערים והנתינים בעריהם,

וכל ישראל בעריהם.

וכיון דהכי הוא, אפכא מסתברא:

מקדש ראשון, הנפישו ישראל טובא,
המצנות עלמא ומשתכחי שירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא,
לא בעינן כלי האי, וסגי בתלתא יומי;
מקדש שני, הלא נפישו ישראל טובא,
5 ולא מצנות עלמא, ולא משתכחי שירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא,
בעינן כלי האי.
רבא אמר:
לא שנא במקדש ראשון ולא שנא במקדש שני,
לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי.
10 אמר רבינא:
שמע מנה, פי מכריז, גלימא מכריז,
דאי סלקא זעתה אבדתא מכריז,
בעינן למטפי ליה חד יומא לעיוני במאניה!
אלא שמע מנה, גלימא מכריז.
15 שמע מנה.
רבא אמר:
אפלו תימא אבדתא מכריז,
לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי.
20 תנו רבנן:
רגל ראשון, אומר: רגל ראשון;
רגל שני, אומר: רגל שני;
רגל שלישי, אומר סתם.
ואמאי? לימא רגל שלישי!
25 הלא אתי לאחלופי בשני.
שני נמי [כח:] אתי לאחלופי בראשון!
הא קא אתי רגל שלישי.
תנו רבנן:
30 בראשונה, כל מי שמצא אבדה,
היה מכריז עליה שלשה רגלים, ואחר רגל אחרון שבעת ימים,
כדי שילך שלשה ויחזר שלשה ויכריז יום אחד;

משחרב בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו,
התקינו שיהו מכריזים בכתבי כנסיות ובכתבי מדרשות;
ומשרכו האנשים,
התקינו שיהו מודיעין לשכניו ולמידעיו ודיו.

5

מאי משרכו האנשים?

דאמרי אבדתא למלכא.

רבי אמי אשפח אוזיא דדינרי;

חזייה שהוא פר נש דקא מרתת, אמר ליה:

זיל שקול לנפשך,

10

דלאו פרסאי אנן, דאמרי: אבדתא למלכא.

תנו רבנן:

אכן טועין היתה בירושלים;

כל מי שאבדה לו אבדה, נפנה לשם,

15

וכל מי שמוצא אבדה, נפנה לשם.

זה עומד ומכריז, וזה עומד ונותן סימנין ונוטלה.

וזו היא ששנינו:

צאו וראו אם נמחת אכן הטועין.

20

מתניתין:

אמר את האבדה ולא אמר סימניה, לא יתן לו.

והרמאי, אף על פי שאמר סימניה, לא יתן לו, שנאמר:

עד דרש אחיך אתו,

25

עד שתדרש את אחיך, אם רמאי הוא אם אינו רמאי.

גמרא:

אתמר:

רב יהודה אמר:

30

אבדתא מכריז.

ורב נחמן אמר:

גלימא מכריז.

רב יהודה אָמַר אַבְדָּתָא מְכָרִיז,
דְּאִי אָמַרְתָּ גְלִימָא מְכָרִיז, חִישִׁינָן לְרַמְאִי;
רב נַחְמָן אָמַר גְלִימָא מְכָרִיז, לְרַמְאִי לָא חִישִׁינָן,
דְּאִם כֵּן, אִין לְדַבְּרִי סוּף.

5

תַּנּוּ:

אָמַר אֶת הָאֲבָדָה וְלֹא אָמַר אֶת סִמְנִיָּה,
הָרִי זֶה לֹא יִתֵּן לוֹ.

אִי אָמַרְתָּ, בְּשִׁלְמָא אַבְדָּתָא מְכָרִיז,

10

הָא קָא מִשְׁמַע לָן,

אִף עַל גַּב דְּאָמַר גְלִימָא, כִּי לֹא אָמַר סִמְנִין לֹא מְהַדְרִינָן לִיה,

אַלֵּא אִי אָמַרְתָּ, גְלִימָא מְכָרִיז,

אָמַר אִיהוּ גְלִימָא וְאָמַר אִיהוּ גְלִימָא,

צְרִיכָא לְמִימַר כִּי לֹא אָמַר סִמְנִין לֹא מְהַדְרִינָן לִיה!

15

אָמַר רַב סְפָרָא:

לְעוֹלָם גְלִימָא מְכָרִיז;

אָמַר אִיהוּ גְלִימָא, וְאָמַר אִיהוּ סִמְנִין;

וּמַאי לֹא אָמַר אֶת סִמְנִיָּה?

לֹא אָמַר סִמְנִין מִבְּהַקִּין דִּידָה.

20

וְהַרְמַאי, אִף עַל פִּי שְׂאָמַר אֶת סִמְנִיָּה,

הָרִי זֶה לֹא יִתֵּן לוֹ.

תַּנּוּ רַבְנָן:

בְּרַאשׁוֹנָה, כָּל מִי שְׂאָבְדָה לוֹ אַבְדָּה,

25

הָיָה נוֹתֵן סִמְנִין וְנוֹטְלָה;

מִשְׁרָבוּ הַרְמַאִין,

הִתְקִינוּ שְׂיָהוּ אוּמְרִים לוֹ:

צֵא וְהָבֵא עֲדִים דְּלָאוּ רַמְאִי אֶתְּ, וְטוּל.

כִּי הָא דְּאָבוּהֵי דְּרַב פֶּפְא, אַרְכֵּס לִיה חֲמָרָא וְאַשְׁפָּחוּה.

30

אַתָּא לְקַמִּיָּה דְּרַבְּהָ בַר רַב הוּנָא.

אָמַר לִיה:

זִיל אֵיתִי סְהַדִּי דְּלָאוּ רַמְאִי אֶתְּ, וְטוּל.

אֲזַל אִתִּי סְתֵדִי.

אָמַר לְהוֹ:

יִדְעִיתוֹן בִּיהַ דְּרַמַּאי הוּא?

אָמְרוּ לִיהַ:

5

אִין.

אָמַר לְהוֹ:

אָנָּא, רַמְאָה אָנָּא!

אָמְרוּ לִיהַ:

אָנָּן, לָאוּ רַמַּאי אַתָּ קָאָמְרִינָן!

10

אָמַר רַבָּה בַּר רַב הוּנָּא:

מִסְתַּבְרָא, לֹא מִיְתִי אָנָּשׁ חוֹבְתָא לְנַפְשֵׁיהּ.

מִתְנִיתִין:

15

כָּל דְּבַר שְׁעוּשָׁה וְאוֹכֵל, יַעֲשֶׂה וְיֹאכֵל;

וְדַבָּר שְׁאִין עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל, יִמְכַר, שְׁנַאָמַר:

וְהַשְּׁבוֹתוֹ לוֹ,

רָאָה הֵיאָף תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ.

מַה יְהֵא בְּדַמִּים?

20

רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר:

יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, לְפִיכָף אִם אָבְדוּ, חֵיב בְּאַחֲרֵייתָן;

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:

לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, לְפִיכָף אִם אָבְדוּ, אֵינוֹ חֵיב בְּאַחֲרֵייתָן.

25

גְּמָרָא:

וּלְעוֹלָם?

אָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר שְׁמוּאֵל:

עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ.

תַּנְיָא נְמִי הָכִי:

30

כָּל דְּבַר שְׁעוּשָׁה וְאוֹכֵל, כְּגוֹן פְּרָה וְחִמּוֹר,

מִטְּפֵל בְּהֵן עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ;

מִכָּאֵן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיָּחָן.

עגלים וסִיחִין, מְטַפֵּל בְּהֵן שְׁלֵשָׁה חֳדָשִׁים;
מִכָּאן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיחֵן.
אֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין, מְטַפֵּל בָּהֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם;
מִכָּאן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיחֵן.

5

אָמַר רַב נַחֲמָן בְּרַי יִצְחָק:

תִּרְנַגְלַת כִּבְהֶמָה גָּסָה.

תַּנְיָא נִמְי הָכִי:

תִּרְנַגְלַת וּבְהֶמָה גָּסָה, מְטַפֵּל בְּהֵן שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ;
מִכָּאן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיחֵן.

10

עֲגָלִים וּסִיחִין, מְטַפֵּל בְּהֵן שְׁלוֹשִׁים יוֹם;

מִכָּאן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיחֵן.

אֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין, וְכֹל הַבָּר שֶׁטְפוּלוֹ מִרְבֵּה מְשֻׁכְּרוֹ,

מְטַפֵּל בְּהֵן שְׁלֹשָׁה יָמִים;

מִכָּאן וְאֵילָף, שָׁם דְּמִיָּהֵן וּמְנִיחֵן.

15

קִשְׂיָא עֲגָלִים וּסִיחִין אֲעֲגָלִים וּסִיחִין,

אֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין אֲאֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין!

עֲגָלִים וּסִיחִין אֲעֲגָלִים וּסִיחִין לָא קִשְׂיָא:

הָא דִּרְעֵיָא וְהָא דִּפְטוּמָא.

אֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין אֲאֲוִזִין וְתִרְנַגְוֹלִין נִמְי לָא קִשְׂיָא:

20

הָא בְּרַבְרָבִי הָא בְּזוּטְרִי.

וְשִׂאֲנוּ עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל.

תָּנוּ רַבָּנָן:

וְהִשְׁבוּתוּ לוֹ, רָאָה הֵיאָף תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ:

25

שְׁלֵא יֵאָכִיל עֲגָל לְעֲגָלִים, וּסִיחַ לְסִיחִין,

אֲוִזָא לְאֲוִזִין, וְתִרְנַגְוֹל לְתִרְנַגְוֹלִין.

רַבִּי טְרָפוֹן אוֹמֵר:

יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, לְפִיכָף אִם אָבְדוּ, תִּיב בְּאַחֲרֵייתָן;

30

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:

לָא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, לְפִיכָף אִם אָבְדוּ, אֵינוּ תִיב בְּאַחֲרֵייתָן.

עַד כָּאן לָא פְּלִיגִי [כַּט]. אֵלָּא כְּשֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן,

אָבֵל לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, אִם אָבְדוּ, פְּטוּר.

לִימָא תְּהֵוּי תְּיֻבְתָּא דְּרַב יוֹסֵף, דְּאִתְּמַר:

שׁוּמַר אַבְדָּה,

רַבָּה אָמַר:

כְּשׁוּמַר חֲנָם,

רַב יוֹסֵף אָמַר:

כְּשׁוּמַר שָׂכָר.

אָמַר לֵךְ רַב יוֹסֵף,

בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה, דְּכָלִי עֲלָמָא לָא פְּלִיגִי דְּחֵיב;

כִּי פְּלִיגִי, בְּאַנְסִין דְּשׁוֹאֵל;

רַבִּי טְרַפּוֹן סָבַר,

שָׂרוּ לִיה רַבְּנֵן לְאַשְׁתַּמוּשֵׁי בְּגִנְיָהוּ,

וְהָוָה לִיה שׁוֹאֵל עֲלֵיהוּ;

וְרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר,

לָא שָׂרוּ לִיה רַבְּנֵן לְאַשְׁתַּמוּשֵׁי בְּגִנְיָהוּ,

הַלְפָּךְ, לָא הָוּי שׁוֹאֵל עֲלֵיהוּ.

אִי הָכִי, לְפִיכָךְ וְדָאֵמַר רַבִּי עֲקִיבָא לְמָה לִי?

אִי אָמַרְתָּ, בְּשִׁלְמָא, בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה הוּא דְּפְלִיגִי,

הֵינּוּ דְּקִתְּנִי:

רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר:

לָא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן, לְפִיכָךְ אִם אָבְדוּ, אֵינּוּ חֵיב בְּאַחֲרֵייתָן.

סְלָקָא דְּעֵתָךְ אָמִינָא, שׁוּמַר שָׂכָר הָוּי, כְּדָרַב יוֹסֵף,

וּבְגִנְבָה וְאַבְדָּה מְחִיב,

קָא מִשְׁמַע לָן לְפִיכָךְ.

הִשְׁתָּא דְּאָמַרְתָּ לָא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן,

שׁוּמַר שָׂכָר לָא הָוּי, וְלָא מְחִיב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה,

אֵלָא אִי אָמַרְתָּ, בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה דְּכָלִי עֲלָמָא לָא פְּלִיגִי דְּחֵיב,

כִּי פְּלִיגִי, בְּאַנְסִין דְּשׁוֹאֵל.

מֵאִי לְפִיכָךְ דְּרַבִּי עֲקִיבָא?

הָכִי מְבַעֵי לִיה לְמַתְּנָא:

רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר:

לָא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן,

5

10

15

20

25

30

וְאָנָּה יִדְעָנָּה דְכִינּוּן דְּהָלָּא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהָן,

לָאוּ שׁוֹאֵל הוּי וְאִינוּ חַיֵּב בְּאַחֲרֵייתָן.

לְפִיכָף דְּרַבֵּי עֲקִיבָּא לָמָּה לִי?

מִשּׁוּם לְפִיכָף דְּרַבֵּי טַרְפוֹן.

וּלְפִיכָף דְּרַבֵּי טַרְפוֹן לָמָּה לִי?

הֲכִי קָאָמַר,

כִּינּוּן דְּשֶׁרִי לִיָּה רַבָּנָן לְאַשְׁתַּמוּשֵׁי בְּגוּיָהוּ,

כַּמְאָן דְּאַשְׁתַּמֵּשׁ בְּגוּיָהוּ דְּמִי, וְחַיֵּב בְּאַחֲרֵייתָן.

וְהָא אָבְדוּ קְתָנֵי! [כט:]

כְּדַרְבָּה, דְּאָמַר רַבָּה:

נִגְנָבוּ, בְּלִסְטִיס מְזִין;

אָבְדוּ, שְׁטַבְעָה סְפִינְתוֹ בַּיָּם.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל:

הִלְכָּה כְּרַבֵּי טַרְפוֹן.

בְּיַד רַחֲבָה הָווּ הִנְהוּ זוּזֵי דִּינְתָמִי.

אֲתָא לְקַמִּיָּה דְּרַב יוֹסֵף, אָמַר לִיָּה:

מָהוּ לְאַשְׁתַּמוּשֵׁי בְּגוּיָהוּ?

אָמַר לִיָּה:

הֲכִי אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל:

הִלְכָּה כְּרַבֵּי טַרְפוֹן.

אָמַר לִיָּה אַבְיִי:

וְלָאוּ אֲתָמַר עָלָה,

אָמַר רַבֵּי חֲלָבוּ אָמַר רַב הוֹנָא:

לֹא שָׁנוּ אֲלָא בְּדַמֵּי אַבְדָּה, הוֹאִיל וְטַרַח בָּהּ,

אַבְל מַעוֹת אַבְדָּה, דְּלֹא טַרַח בָּהּ, לֹא.

וְהִנֵּי כַּמַּעוֹת אַבְדָּה דְּמוּ!

אָמַר לִיָּה:

זִיל, לֹא שְׁבָקוּ לִי דְּאַשְׁרֵי לָךְ.

5

10

15

20

25

30

מתניתין:

מִצָּא סְפָרִים,

קורא בהן אחד לשלשים יום;

ואם אינו יודע לקרות, גולגלן,

אבל לא ילמד בהן בתחלה, ולא יקרא אחר עמו.

מִצָּא כְּסוּת,

מנערה אחד לשלשים יום,

ושוטחה לצרפה, אבל לא לכבודו.

פלי כסף וכלי נחשת,

משתמש בהן לצרפן, אבל לא לשחקן.

פלי זהב וכלי זכוכית,

לא יגע בהן עד שיבא אליהו.

מִצָּא שֶׁק או קפה, וכל דבר שאין הרכו לטול,

הרי זה לא יטול.

גמרא:

אמר שמואל:

המוצא תפלין בשוק, שם דמיהן ומניחן לאלתר.

מתיב רבינא:

מִצָּא סְפָרִים,

קורא בהן אחת לשלשים יום,

ואם אינו יודע לקרות, גולגלן.

גולגלן אין, שם דמיהן ומניחן לא!

אמר אבוי:

תפלין בי פר חבו משפח שכיחי,

ספרים לא שכיחי.

תנו רבנן:

השואל ספר תורה מתברו,

הרי זה לא ישאלנו לאחר.

פותרו וקורא בו, ובלבד שלא ילמד בו בתחלה,

ולא יקרא אחר עמו.

וְכֵן הַמִּפְקִיד סֵפֶר תּוֹרָה אֶצֶל תְּבָרוּ,
גּוֹלְלוּ כָּל שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, פּוֹתְחוּ וְקוֹרֵא בּוֹ.
אִם בִּשְׁבִילוֹ פְּתַחוּ, אֲסוּר;
סוּמְכוֹס אוֹמֵר:

5 בְּחֹדֶשׁ שְׁלֹשִׁים יוֹם, בֵּישָׁן שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֶתְדָּה זֶה וְאֶתְדָּה זֶה, שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ.

אָמַר מָר:

10 הַשּׁוֹאֵל סֵפֶר תּוֹרָה מִתְבָּרוּ,
הָרִי לֹא יִשְׁאִלְנוּ לְאַחַר.
מֵאֵי אֲרִיא סֵפֶר תּוֹרָה, אֶפְלוּ כָּל מְלִי נְמִי!
דָּאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ:
כָּאֵן שָׁנָה רַבִּי:

15 אֵין תּוֹשָׁאֵל רִשְׁאֵי לְהַשְׁאִיל,
וְאֵין הַשּׁוֹכֵר רִשְׁאֵי לְהַשְׁפִּיר.
סֵפֶר תּוֹרָה אֶצְטְרִיכָא לִיהּ,
מַהוּ דְתִימָא,
נִיחָא לִיהּ לְאַגְיִישׁ דְּתַתְעֵבִיד מְצוּהָ בְּמִמוֹנְיָהּ,
20 קָא מִשְׁמַע לָן.

פּוֹתְחוּ וְקוֹרֵא בּוֹ.

פְּשִׁיטָא! וְאֵלָא לְמֵאֵי שְׁלִיָּהּ מְנִיָּה?

סִיפָא אֶצְטְרִיכָא לִיהּ

25 וּבִלְבָד שְׁלֵא יִלְמַד בּוֹ בְּתַחֲלָה.

וְכֵן הַמִּפְקִיד סֵפֶר תּוֹרָה אֶצֶל תְּבָרוּ,

גּוֹלְלוּ כָּל שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ,

פּוֹתְחוּ וְקוֹרֵא בּוֹ.

30 מֵאֵי עֵבִידְתִּיָּה גְּבִיָּה?

וְתוּ, אִם בִּשְׁבִילוֹ פְּתַחוּ, אֲסוּר,

הָא אַמְרַתְּ פּוֹתְחוֹ וְקוֹרָא בּוּ !

הָכִי קְאָמַר,

אִם כְּשֶׁהוּא גּוֹלְלוֹ פּוֹתְחוֹ וְקוֹרָא בּוּ, מִתָּר ;

אִם בְּשִׁבְלֵי פּוֹתְחוֹ, אָסוּר.

5

סוּמְכוּס אֹמֵר :

בְּחֻדְשׁ שְׁלֹשִׁים יוֹם, בְּיָשׁוּן שְׁנַיִם עָשָׂר חֻדְשׁ ;

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר :

אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה, שְׁנַיִם עָשָׂר חֻדְשׁ.

10

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב, הֵינּוּ תַנָּא קַמָּא !

אֵלָא אֵימָא,

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר :

אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם.

15

אָבָל לֹא יִלְמַד בּוּ בַתְּחִלָּה, וְלֹא יִקְרָא אַחֵר עִמּוֹ.

וְרַמְיָנְהִי :

לֹא יִקְרָא פְּרָשָׁה וְיִשְׁנֶה,

וְלֹא יִקְרָא בּוּ פְּרָשָׁה וַיִּתְרַגֵּם,

וְלֹא יִפְתַּח בּוּ יוֹתֵר מִשְׁלֹשָׁה דְּפִין,

20

וְלֹא יִקְרָאוּ בּוּ שְׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם בְּכַרְךָ אֶחָד.

הָא שְׁנַיִם קוֹרִין !

אָמַר אַבְיִי :

לָא קְשִׁיא :

כָּאן בְּעֵנִין אֶחָד, כָּאן בְּשַׁנֵּי עֵנִינִים.

25

מִצָּא כְּסוּת, מְנַעֲרָה אֶחָד לְשִׁלְשִׁים יוֹם.

לְמִימְרָא דְנַעוּר מַעְלֵי לֵה !

30

וְהָאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן :

מִי שֵׁישׁ לוֹ גְרָדִי אֶמֶן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,

ינער פסותו בכל יום.

אמרי:

בכל יום קשי לה, אחד לשלשים יום מעלי לה.

איבעית, אימא, לא קשיא:

5

הא בחד וְהא בתרי.

איבעית, אימא, לא קשיא:

הא בידא וְהא בחטרא.

איבעית, אימא, לא קשיא:

הא בדעמרא, הא בדכתנא.

10

אמר רבי יוחנן:

פסא דחרשין ולא פסא דפושרין.

ולא אמרן אלא בכלי מתכות, אבל בכלי חרש, לית לן בה.

ובכלי מתכות נמי, לא אמרן אלא דלא צניץ,

אבל דצניץ, לית לן בה.

15

ולא אמרן אלא דלא שדא ביה ציביא,

אבל שדא ביה ציביא, לית לן בה.

ואמר רבי יוחנן:

מי שהניח לו אביו מעות הרבה ורוצה לאבדן,

20

ילבש בגדי פשתן,

וישתמש בכלי זכוכית,

וישפר פועלים ואל ישב עמקון.

ילבש בגדי פשתן, בכתנא רומיתא;

וישתמש בכלי זכוכית, בזגוגיתא חנירתי;

25

וישפר פועלים ואל ישב עמקון,

תרגומא [ל]. בתורי דנפיש פסידיהו.

שוטתה לצרפה אבל לא לכבודו וכו'.

30

אבעיא להו:

לְצַרְכּוֹ וּלְצַרְפָּה מֵאֵי?

תָּא שְׁמַע:

שׁוֹטְחָה לְצַרְפָּה,

לְצַרְפָּה אֵין, הָא לְצַרְכּוֹ וּלְצַרְפָּה לָא!

5

אֵימָא סִיפָא,

אָבַל לָא לְכַבּוּדוֹ,

לְכַבּוּדוֹ הוּא דְלָא, הָא לְצַרְפָּה וּלְצַרְכּוֹ שְׁפִיר דְמֵי!

אֱלָא מְהָא לִיפָא לְמִשְׁמַע מִנָּה.

תָּא שְׁמַע:

10

לָא יִשְׁטַחְנָה לָא עַל גַּבֵּי מַטָּה וְלָא עַל גַּבֵּי מְגוּד לְצַרְכּוֹ,

אָבַל יִשְׁטַחְנָה עַל גַּבֵּי מַטָּה וְעַל גַּבֵּי מְגוּד לְצַרְפָּה.

נְזַדְמַנּוּ לוֹ אוֹרְחִים,

לָא יִשְׁטַחְנָה לָא עַל גַּבֵּי מַטָּה וְלָא עַל גַּבֵּי מְגוּד,

בֵּין לְצַרְכּוֹ, בֵּין לְצַרְפָּה.

15

שְׂאֲנֵי הֵתָם דְּמַקְלָא קְלֵי לָהּ,

אֵי מְשׁוּם עֵינָא, אֵי מְשׁוּם גַּנְבֵי.

תָּא שְׁמַע:

הַכְּנִיסָה לְרַבְקָה וְדָשָׁה, כְּשָׂרָה;

בְּשַׁבִּיל שְׁתִּינְק וְתְדוּשׁ, פְּסוּלָה.

20

וְהָא הֵכָא דְלְצַרְכּוֹ וּלְצַרְפָּה הוּא, וְקַתְּנֵי פְּסוּלָה!

שְׂאֲנֵי הֵתָם, דְּאָמַר קֵרָא:

אֲשֶׁר לָא עֶבֶד בָּהּ, מְכָל מְקוּם.

אֵי הֵכִי, אֲפִלוּ רִישָׁא נְמֵי!

הָא לָא דְמֵיָא אֱלָא לְהָא דְתַנּוּ:

25

שְׁכַן עָלֶיהָ עוֹף, כְּשָׂרָה;

עָלָה עָלֶיהָ זָכָר, פְּסוּלָה.

מֵאֵי טַעְמָא?

כְּדַרְב פְּפָא, דְּאָמַר רַב פְּפָא:

אֵי כְּתִיב עוֹבֵד וְקָרִינֵן עוֹבֵד, הִנֵּה אֲמִינָא אֲפִלוּ מִמִּילָא;

30

וְאֵי כְּתִיב עֶבֶד וְקָרִינֵן עֶבֶד, הִנֵּה אֲמִינָא עַד דְּעֶבֶד בָּהּ אִיהוּ;

הִשְׁתָּא דְכְּתִיב עֶבֶד וְקָרִינֵן עוֹבֵד,

כְּעִינֵן עוֹבֵד דְּוִמֵיָא דְּעֶבֶד

מה עבד דניחא ליה, אף עובד דניחא ליה.

5 כלי כסף וכלי נחשת,
משתמש בהן לצרכן, אבל לא לשחקן.
כלי זהב וכלי זכוכית,
לא יגע בהן עד שיבא אליהו.

תנו רבנן:

10 המוצא כלי עץ, משתמש בהן בשביל שלא ירקבו;
כלי נחשת, משתמש בהן בחמין,
אבל לא על ידי האור, מפני שמשחיקן;
כלי כסף, משתמש בהן בצונן,
אבל לא בחמין, מפני שמשחירן;
15 מגרפות וקרדמות, משתמש בהן ברך,
אבל לא בקשה, מפני שמפחיתן;
כלי זהב וכלי זכוכית,
לא יגע בהן עד שיבא אליהו.
כדרך שאמרו באבדה, כך אמרו בפקדון.
20 פקדון מאי עבידתיה גביה?
אמר רב אדא בר חמא אמר רב ששת:
בפקדון שהלכו בעליהן למדינת הים.

25 מצא שק או קפה, וכל דבר שאין דרכו לטול,
הרי זה לא טול.

מנהגי מלי?

דתנו רבנן:

“זהתעלמת”

30 פעמים שאתה מתעלם, ופעמים שאי אתה מתעלם.
הא כיצד?

היה פה, והיא בבית הקברות,

או שְׁתִּיהַ זֶקֶן, וְאִינָהּ לְפִי כְבוֹדוֹ,
או שְׁתִּיהַ מִלֵּאכָה שְׁלֹ מִרְבָּה מִשָּׁל חֲבֵרוֹ,
לְכֹךְ נֹאמֵר וְהִתְעַלְמַתָּ מֵהֶם.

לְמֵאֵי אֶצְטְרִיף קְרָא?

5 אֵילִימָא לְכֹהֵן וְהִיא בְּבֵית הַקְּבֵרוֹת, פְּשִׁיטָא!
הָאֵי עָשָׂה וְהָאֵי לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה,
וְלֹא אֲתִי עָשָׂה וְדַחֲתִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה.
וְתוּ, לֹא דְחִינֵן אֶסוּרָא מִקְמִי מְמוֹנָא!

10 אֵלָא לְשִׁלּוֹ מִרְבָּה מִשָּׁל חֲבֵרוֹ, מִדְּרַב יְהוּדָה אָמַר רַב נִפְקָא,
דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב:

אָפֶס כִּי [ל:] לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֶבְיוֹן,

שְׁלֶךְ קוֹדֵם לְשָׁל כָּל אָדָם!

אֵלָא לְזֶקֶן וְאִינוֹ לְפִי כְבוֹדוֹ.

אָמַר רַבָּה:

15 הַכִּישָׁה, תִּיב בָּהּ.

אֲבִי הָוָה יִתִּיב קַמִּיהַ דְּרַבָּה,

תְּזַא לְהַנָּךְ עֲזִי דְקִימוֹ.

שְׁקַל קֵלָא וּשְׂדָא בָּהּ.

אָמַר לִיה:

20 אַתְּיִבְתָּ בָּהּ, קוּם אַהֲדַרִּינָהּ.

אֲבַעֲיָא לְהוּ:

דְּרַפּוֹ לְהַתְזוּר בְּשַׁדָּה וְאִין דְּרַפּוֹ לְהַתְזוּר בְּעִיר, מַהוּ?

מִי אָמְרִינֵן הַשְּׁבָה מְעַלְיָא בְּעִינֵן,

25 וְכִינֵן דִּלְאוֹ דְּרַפִּיָּה לְהַתְזוּר בְּעִיר, לֹא לְחֵיב,

אוּ דִלְמָא בְּשַׁדָּה מִיֵּהַת הוּא דְאַחֲתִיב לִיה,

וְכִינֵן דְאַחֲתִיב לִיה בְּשַׁדָּה, אַחֲתִיב לִיה בְּעִיר?

תִּיקוּ.

30 אָמַר רַבָּא:

כָּל שְׁבַשְׁלוֹ מִחֲזוּר, בְּשָׁל חֲבֵרוֹ נִמִּי מִחֲזוּר,

וְכָל שְׁבַשְׁלוֹ פּוֹרֵק וְטוֹעֵן, בְּשָׁל חֲבֵרוֹ נִמִּי פּוֹרֵק וְטוֹעֵן.

רבי ישמעאל ברבי יוסי הוה קאזיל באַרְחָא.
פֿגַע ביה תהוא גברא, הוה דרי פתכא דאופי.
אותבינהו וקא מתפת, אָמר ליה:

5 דְּלִי לִי!

אָמר ליה:

כמה שוין?

אָמר ליה:

פלגא דזוזא.

10 יְהִיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה.

הדר זכה בהו.

הדר יְהִיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה.

חזייה בתה קא בעי למהדר למזפי בהו, אָמר ליה:

לכלי עלמא אפקרינהו, ולף לא אפקרינהו.

15 ומי הוי הפקר כי האי גונא? וְהִתְנַן:

בית שמאי אומרים:

הפקר לעניים הפקר;

ובית הלל אומרים:

אינו הפקר,

20 עד שיהא הפקר לעניים ולעשירים, כשמתה.

אלא, רבי ישמעאל ברבי יוסי לכלי עלמא אפקרינהו,

ובמלתא בעלמא הוא דאוקמיה.

וקא רבי ישמעאל ברבי יוסי, זקן ואינו לפי כבודו הנה!

רבי ישמעאל ברבי יוסי, לפנים משורת הדין הוא העבד,

25 דְּתַנִּי רב יוסף:

"זהודעת לָהֶם", זָה בֵּית חַיִּיקָם;

"אֵת הַדְּרֹךְ", זֹו גְּמִילוֹת תְּסָדִים;

"לִכְבוֹ", זָה בְּקוֹר חוֹלִים;

"בָּה", זֹו קְבוּרָה;

30 "וְאֵת הַמַּעֲשֵׂה", זָה הַדִּין;

"אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן", זֹו לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין.

אמר מר:

"ילכו, זה בקור חולים", הינו גמילות חסדים!

לא נצרכה אלא לבן גילו, דאמר מר:

בן גילו נוטל אחד מששים בחליו.

5 ואפלו הכי, מבעי ליה למיזל לגבייה.

"בה, זו קבורה", הינו גמילות חסדים!

לא נצרכה אלא לזקן ואינו לפי כבודו.

"אשר יעשון, זו לפנים משורת הדין", דאמר רבי יוחנן:

לא חרכה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה.

10 אלא, היני המגוססתא לדינו!

אלא אימא, שהעמידו דיניהם על דין תורה,

ולא עבדו לפנים משורת הדין.

מתניתין:

15

אי זו היא אבדה?

מצא חמור או פרה רועין בדרה, אין זו אבדה;

חמור וכליו הפוכין, פרה רצה בין הפרמים, הרי זו אבדה.

החזירה וברחה, החזירה וברחה,

20 אפלו ארבע וחמש פעמים, חייב להחזירה,

שנאמר: השב תשיבם.

היה בטל מפלע,

לא יאמר לו: תן לי סלע,

אלא נותן לו שקרו כפועל.

25 אם יש שם בית דין, מתנה בפני בית דין;

אם אין שם בית דין, בפני מי תנה?

שלו קודם.

גמרא:

30

אטו כל הני דאמרינן לאו אבדה הווי!

אמר רב יהודה:

הכי קאמר,

אִי זֶה הִיא כָּלֵל אֲבֵדָה שֶׁהוּא תֵּיב בַּהּ?
מֵצֵא חֲמוֹר וּפְרָה רוּעִין בְּדֶרֶךְ, אֵין זֶה אֲבֵדָה וְלֹא מַחֲטֵיב בַּהּ,
חֲמוֹר וְכִלְיוֹ הַפּוֹכִימִים, פְּרָה וְרֵצָה בֵּין הַפְּרָמִים,
הֲרִי זֶה אֲבֵדָה וּמַחֲטֵיב בַּהּ.

5

וּלְעוֹלָם?

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב:

עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים.

הֵיכִי דָמִי?

אִי כְּלִילוֹתָא, אֶפְלוּ חֲדָא שְׁעֵתָא נְמִי!

10

אִי בִימָמָא, אֶפְלוּ טוּבָא נְמִי לֹא!

לֹא, צְרִיכָא, דְּהִנּוּה חֲזִי לֵה בְּקֻדְמֵתָא וּבְחֻשְׁכֵתָא,

תְּלִתָּא יוֹמֵי אֲמַרִינֵן אֲתֵרְמוּיֵי אֲתֵרְמִי לֵה וְנִפְקָא,

טְפִי וְדַאי אֲבֵדָה הִיא.

תַּנְיָא נְמִי הֵכִי:

15

מֵצֵא טְלִית וְקֻרְדִּים [לֹא]. כְּאַסְרֵטְיָא,

וּפְרָה רֵצָה בֵּין הַפְּרָמִים,

הֲרִי זֶה אֲבֵדָה;

טְלִית כְּצַד גְּדֵר, קֻרְדִּים כְּצַד גְּדֵר,

וּפְרָה רוּעָה בֵּין הַפְּרָמִים,

20

אֵין זֶה אֲבֵדָה.

שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה,

הֲרִי זֶה אֲבֵדָה.

רָאָה מִים שְׁשׁוּטְפִין וּבְאִין,

הֲרִי זֶה גּוֹדֵר בְּפִנְיֵהֶם.

25

אָמַר רַבָּא:

לְכֹל אֲבֵדַת אַחִיד,

לְרַבּוֹת אֲבֵדַת קַרְקַע.

אָמַר לִיָּה רַב חֲנַנְיָה לְרַבָּא:

תַּנְיָא דְּמַסְיַע לָךְ:

30

רָאָה מִים שְׁשׁוּטְפִין וּבְאִין,

הֲרִי זֶה גּוֹדֵר בְּפִנְיֵהֶם.

אָמַר לִיָּה:

אי משום הא, לא תסייען.

הכא במאי עסקינן?

בראיפא עמרין.

אי דאיפא עמרין, מאי למימרא?

5 לא, צריכא, דאית בה עמרין הצריכי לארעא.

מהו דתימא,

פינן הצריכי לארעא כגופה דארעא דמין,

קא משמע לן.

10

מציא תמור ופרה רועין בדרה, אין זו אבדה;

תמור וכליו הפוכים ופרה רצה בין הפרמים, הרי זו אבדה.

הא גופה קשיא:

15 אמת, ,

”מציא תמור ופרה רועין בדרה, אין זו אבדה;”

רועין בדרה הוא דלא הוה אבדה,

הא רצה בדרה ורועה בין הפרמים, הויא אבדה!

אימא סיפא,

20 ”תמור וכליו הפוכים ופרה רצה בין הפרמים, הרי זו אבדה.”

רצה בין הפרמים, הוא דהויא אבדה,

הא רצה בדרה ורועה בין הפרמים, אין זו אבדה!

אמר אבוי:

יגיד עליו רעו.

25 תנא רועה בדרה דלא הויא אבדה,

והוא תדין לרועה בין הפרמים;

תנא רצה בין הפרמים דהויא אבדה,

והוא תדין לרצה בדרה.

אמר ליה רבא:

30 אי יגיד עליו רעו, לתני קלתא, וכל שפן חמירתא!

לתני רצה בדרה דהויא אבדה, וכל שפן רצה בין הפרמים,

ולתני רועה בין הפרמים דלא הויא אבדה, וכל שפן רועה בדרה!

אֵלָא אָמַר רַבָּא:

רַצָּה אַרְצָה לָא קִשְׁיָא:

הָא דְאִפּוּה לְגַבֵּי דְבִרְא, הָא דְאִפּוּה לְגַבֵּי מְתָא.

רוּעָה אַרוּעָה נְמִי לָא קִשְׁיָא:

5

כָּאן בְּאַבְדַּת גּוּפָה, כָּאן בְּאַבְדַּת קַרְקַע.

כִּי קִתְּנֵי רוּעָה בְּדִרְוּ לָא הוּיָא אַבְדָּה,

הָא רוּעָה בֵּין הַפְּרָמִים הוּיָא אַבְדָּה, בְּאַבְדַּת קַרְקַע,

וְכִי קִתְּנֵי רַצָּה בֵּין הַפְּרָמִים הוּיָא אַבְדָּה,

הָא רוּעָה בֵּין הַפְּרָמִים לָא הוּיָא אַבְדָּה, בְּאַבְדַּת גּוּפָה,

10

דְּרַצָּה בֵּין הַפְּרָמִים מְסַתְּקָבָא,

וְרוּעָה בֵּין הַפְּרָמִים לָא מְסַתְּקָבָא.

וְרוּעָה בֵּין הַפְּרָמִים, נְהִי דְלָא מְסַתְּקָבָא,

תְּפוּק לִיָּה מְשׁוּם אַבְדַּת קַרְקַע!

בְּדַגּוּי.

15

וְתְּפוּק לִיָּה מְשׁוּם אַבְדַּת גּוּפָה דְדִילְמָא קְטָלוּ לָהּ!

בְּאַתְרָא דְמִתְרוּ וְהִדְרָא קְטָלִי.

וְדִילְמָא אַתְרוּ בַּהּ!

אִי אַתְרוּ בַּהּ וְלֹא אֲזַדְהֵר בַּהּ,

וְדַאי אַבְדָּה מְדַעַת הִיא.

20

הַחֲזִירָה וּבְרַחָה, הַחֲזִירָה וּבְרַחָה,

אֶפְלוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ פְּעָמִים, חַיֵּב לְהַחֲזִירָה,

שְׁנֵאמַר: הָשִׁב תְּשִׁיבֶם.

25

אָמַר לִיָּה תְּהוּא מְרַבְּנָן לְרַבָּא:

אִימָא, הָשִׁב, חָדָא זְמָנָא, תְּשִׁיבֶם, תְּרִי זְמָנִי!

אָמַר לִיָּה:

הָשִׁב, אֶפְלוּ מְאָה פְּעָמִים מְשָׁמַע;

30

תְּשִׁיבֶם, אֵין לִי אֵלָא לְבִיתוֹ;

לְגַנְתוֹ וּלְחִרְבָתוֹ מַנְיָן?

תְּלַמְד לּוֹמַר, תְּשִׁיבֶם, מְכָל מְקוּם.

היכי דמי?

אי דמנטרא, פשיטא!

אי דלא מנטרא אמאי?

לעולם דמנטרא, והא קא משמע לן דלא בעינן דעת בעלים.

5

וכדברי אלעזר דאמר:

הכל צריכין דעת בעלים, חוץ מהשבת אברה,

שהתורה רבתה השבות הרבה.

שלח תשלח,

10

אימא, שלח, חדא זמנא, תשלח, תרי זמני!

אמר ליה:

שלח, אפלו מאה פעמים משמע;

תשלח, אין לי אלא לדבר הרשות;

לדבר מצוה מנין?

15

תלמוד לומר, תשלח, מכל מקום.

אמר לו ההוא מרבנן לרבא:

ואימא, הוכח, חדא זמנא, תוכיח, תרי זמני!

אמר ליה:

20

הוכח, אפלו מאה פעמים משמע;

תוכיח, אין לי אלא הרב לתלמיד;

תלמיד לרב מנין?

תלמוד לומר, הוכח תוכיח, מכל מקום.

25

עזב תעזב עמו,

אין לי אלא בעליו עמו;

שאין בעליו עמו מנין?

תלמוד לומר, עזב תעזב, מכל מקום.

30

הקם תקים עמו,

אין לי אלא בעליו עמו;

שָׁאִין בְּעָלָיו עֲמוּ מִנִּין?
תִּלְמַד לֹמֵר, הֶקֶם תִּקִּים, מִכָּל מְקוֹם.

5 וְלִמָּה לִי לְמַכְתָּב פְּרִיקָה וְלִמָּה לִי לְמַכְתָּב טְעִינָה?
צְרִיכִי, דָּאֵי כְּתַב רַחֲמָנָא פְּרִיקָה, הָוּה אָמִינָא,
מְשׁוּם דְּאִיכָּא צִעַר בְּעָלֵי חַיִּים וְאִיכָּא חֶסְרוֹן כִּיס,
אָבַל טְעִינָה דִּלְאוּ צִעַר בְּעָלֵי חַיִּים אִיכָּא,
וְלֹא חֶסְרוֹן כִּיס אִיכָּא, אִימָא לָא!
וְאֵי אֲשַׁמְעִינָן טְעִינָה,
10 מְשׁוּם דְּבִשְׁכָּר, אָבַל פְּרִיקָה, דְּבַחְנָם, אִימָא לָא!
צְרִיכָא.

וְלִרְבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר אַף טְעִינָה בְּחַנְנָם, מֵאֵי אִיכָּא לְמִימַר?
לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, לָא מְסִימֵי קִרְאֵי.
לִמָּה לִי לְמַכְתָּב הַגִּי תַרְתִּי וְלִמָּה לִי לְמַכְתָּב אֲבָדָה?
15 צְרִיכִי, דָּאֵי כְּתַב רַחֲמָנָא הַגִּי תַרְתִּי,
מְשׁוּם דְּצִעְרָא דְּמָרָה אִיתָא, צִעְרָא דִּידָה אִיתָא,
אָבַל אֲבָדָה, דְּצִעְרָא דְּמָרָה אִיתָא וְצִעְרָא דִּידָה לִיתָא,
אִימָא לָא!
וְאֵי אֲשַׁמְעִינָן אֲבָדָה,
20 מְשׁוּם דְּלִיתָא לְמָרָה בְּהַדָּה, [לֹא]:
אָבַל הַגִּי תַרְתִּי, דְּאִיתָא לְמָרָה בְּהַדָּה, אִימָא לָא!
צְרִיכָא.

מֹת יוֹמַת הַמָּכָה,
25 אֵין לִי אֵלָא בְּמִיתָה הַכְּתוּבָה בּוּ;
מִנִּין שְׂאָם אֵי אַתָּה יְכוּל לְהַמִּיתוּ בְּמִיתָה הַכְּתוּבָה בּוּ,
שְׂאֵתָה רְשָׁאֵי לְהַמִּיתוּ בְּכָל מִיתָה שְׂאֵתָה יְכוּל לְהַמִּיתוּ?
תִּלְמַד לֹמֵר, מֹת יוֹמַת, מִכָּל מְקוֹם.

30 הַכָּה תַּכָּה,
אֵין לִי אֵלָא בְּהַכָּאָה הַכְּתוּבָה בְּהָן;
מִנִּין שְׂאָם אֵי אַתָּה יְכוּל לְהַמִּיתָן בְּהַכָּאָה הַכְּתוּבָה בְּהָן,

שְׁאֵתָה רִשְׁאֵי לְהַכּוֹתֶנּוּ בְּכֹל הַכָּאָה שְׁאֵתָה יְכוּל?
תִּלְמַד לֹדְמַר, הַכָּה תִּפְּהָ, מִכָּל מְקוֹם.

הָשֵׁב תִּשְׁיֵב,

5

אֵין לִי אֵלָא שְׁמִשְׁכְּנֹו בְּרִשׁוֹת בֵּית דִּין;
מִשְׁכְּנֹו שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת בֵּית דִּין מִנִּין?
תִּלְמַד לֹדְמַר, הָשֵׁב תִּשְׁיֵב, מִכָּל מְקוֹם.

חָבֵל תַּחְבֵּל,

10

אֵין לִי אֵלָא שְׁמִשְׁכְּנֹו בְּרִשׁוֹת;
מִשְׁכְּנֹו שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת מִנִּין?
תִּלְמַד לֹדְמַר, חָבֵל תַּחְבֵּל, מִכָּל מְקוֹם.
וְהִנֵּי תִּרְיֵי קִרְאֵי לְמָה לִּי?
תַּד לְכִסּוֹת יוֹם, וְיַחַד לְכִסּוֹת לַיְלָה.

15

פְּתַח תִּפְתַּח,

20

אֵין לִי אֵלָא לְעִנְיֵי עִירָךְ;
לְעִנְיֵי עִיר אַחֲרֵת מִנִּין?
תִּלְמַד לֹדְמַר, פְּתַח תִּפְתַּח, מִכָּל מְקוֹם.

נָתַן תִּתֵּן,

25

אֵין לִי אֵלָא מִתְּנָה מִרְבָּה;
מִתְּנָה מוֹעֲטָת מִנִּין?
תִּלְמַד לֹדְמַר, נָתַן תִּתֵּן, מִכָּל מְקוֹם.

הִעֲנִיק תִּעֲנִיק,

30

אֵין לִי אֵלָא שְׁנַתְּבַרְךָ תְּבִית בְּגִלְלוֹ, מִעֲנִיקִין;
לֹא נַתְּבַרְךָ תְּבִית בְּגִלְלוֹ מִנִּין?
תִּלְמַד לֹדְמַר, הִעֲנִיק תִּעֲנִיק, מִכָּל מְקוֹם.
וּלְרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה דְאָמַר:
נַתְּבַרְךָ תְּבִית בְּגִלְלוֹ, מִעֲנִיקִין לוֹ,

לא נתברך הבית בגללו, אין מעניקין,

תעניק למה לי?

הברה תורה כלשון בני אדם.

5

העבט תעביטנו.

אין לי אלא שאין לו ואינו רוצה להתפרנס,

אמר רחמנא, תן לו דרוך הלואה;

יש לו ואינו רוצה להתפרנס מנין?

תלמד לומר, תעביטנו, מכל מקום.

10

ולרבי שמעון דאמר:

יש לו ואינו רוצה להתפרנס, אין נזקקין לו,

תעביטנו למה לי?

הברה תורה כלשון בני אדם.

15

היה בטל מן הסלע

לא יאמר לו תן לי סלע

אלא נותן לו שקרו כפועל.

20

תנא:

נותן לו שקרו כפועל בטל.

מאי כפועל בטל?

אמר אבוי:

כפועל בטל של אותה מלאכה הבטל מנה.

25

אם יש שם בית דין, מתנה בפניהם.

איסור ורב ספרא עבוד עסקא בהדי הדדי.

אזל רב ספרא,

פלג ליה בלא דעתיה דאיסור באפי בי תרי.

30

אתא לקמיה הרבה בר רב הונא.

אמר ליה:

זיל איתי תלתא דפלגת קמיהו.

אי נמי, [לב.] תרי מגו תלתא.

ואי נמי, תרי סהדי דפלגת באפי בי תלתא.

אמר ליה:

מנא לך הא?

אמר ליה:

התנן:

אם יש שם בית דין, מתנה בפניהם;

אין שם בית דין, בפני מי נתנה? שלו קודם.

אמר ליה:

מי דמי?

התם, דמפיק ממונא מהאי ומותיב להאי, בעינן בית דין,

אבל הקא, הדיה שקלי,

גלוי מלתא בעלמא הוא, בתרי סגי ליה.

תדע התנן:

אלמנה מוכרת שלא בבית דין.

אמר ליה אביי:

ולאו מי אתמר עלה:

אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן:

אלמנה אינה צריכה בית דין של ממחין,

אבל צריכה בית דין של הדיוטות.

מתניתין:

מצאה ברפת, אין חיב בה;

ברשות הרבים, חיב בה.

ואם הייתה בבית הקברות, לא ישמא לה.

אם אמר לו אביו "השמא!"

או שאמר לו "אל תחזיר!"

לא ישמע לו.

פרק וטען, פרק וטען,

אפלו ארבע וחמש פעמים חיב, שנאמר עזב תעזב.

הָלֵךְ וַיֵּשֶׁב לוֹ וַאֲמַר:

הוֹאִיל וְעָלִיךָ מִצְוָה אִם רְצוֹנְךָ לִפְרוֹק פְּרוֹק,
פְּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר "עֲמוּ".

אִם הָיָה זְקָן אוֹ חוֹלָה, חַיִּיב.

5 מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה לִפְרוֹק אֲבָל לֹא לִטְעֵן;
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אַף לִטְעֵן.

רַבִּי יוֹסֵי הַגִּלְלִי אוֹמֵר:

אִם הָיָה עָלָיו יָתֵר עַל מִשְׁאוֹ, אֵין זְקוּק לוֹ,

10 שֶׁנֶּאֱמַר "תַּחַת מִשְׁאוֹ", מִשְׁאוֹי שֶׁיִּכּוֹל לַעֲמוֹד בּוֹ.

גְּמָרָא:

אָמַר רַבָּא:

רִפְתָּ שְׁאֲמַרוּ אֵינָה מִתְעָה וְאֵינָה מְשַׁמְרַת.

15 אֵינָה מִתְעָה, מִדְּקַתְנִי אֵינוֹ חַיִּיב בָּהּ,

וְאֵינָה מְשַׁמְרַת, מִדְּאֲצִטְרִיךְ לְמַתְנִי אֵינוֹ חַיִּיב בָּהּ.

דְּאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ מְשַׁמְרַת,

הִשְׁתָּא מְשַׁכַּח לָהּ אַבְרָאי, מְעִיל לָהּ לְגִנְזָאי,

מְשַׁכַּח לָהּ מִגִּנְזָאי מִבְּעֵינָא!

20 אֲלֵא שְׁמַע מִנָּה, אֵינָה מְשַׁמְרַת,

שְׁמַע מִנָּה.

מִצְאָה בְּרִפְתָּ, אֵינוֹ חַיִּיב,

25 אָמַר רַבִּי יִצְחָק:

וְהוּא שְׁעוּמְדַת תּוֹךְ הַתְּחוּם.

מִכְּלָל דְּבִרְשׁוֹת הַרְבִּיּים וְאֶפְלוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם גַּמִּי חַיִּיב!

אֵיכָא דְּמַתְנִי לָהּ אֲסִיפָא:

30 בְּרִשׁוֹת הַרְבִּיּים חַיִּיב בָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק:

והוא שעומדת חוץ לתחום.
מכלל הדברפת אפלו עומדת חוץ לתחום נמי אינו חיב בפה.

5

בבית הקברות לא יטמא לה.

תנו רבנן:

מנין שאם אמר לו אביו "הטמא!"
או שאמר לו "אל תחזיר!" שלא ישמע לו?

10

שנאמר:

"איש אמו ואביו תיראו,

ואת שבתותי תשמרו, אני יי."

כלכם חיבין בכבודי.

טעמא, דכתב רחמנא את שבתותי תשמרו,

15

הא לאו הכי, הנה אמינא, נצית ליה, ואמאי?

האי עשה, והאי לא תעשה נעשה,

ולא אתי עשה ודחי את לא תעשה נעשה!

אצטריך, סלקא דעתך אמינא,

הואיל והקש כבוד אב ואם לכבודו של מקום,

20

שנאמר פאן כבוד את אביך ואת אמך,

ונאמר להלן כבוד את יי מהוונך,

הלךך לצית ליה!

קא משמע לן דלא לשמע ליה.

25

מצנה מן התורה לפרק אבל לא לטען.

מאי אבל לא לטען?

אילימא אבל לא לטען כלל,

30

מאי שנא פריקה?

דכתיב עוב תעזב עמו.

טעינה נמי הכתיב הקם תקים עמו!
אלא, מצנה מן התורה לפרק בחנם,
ולא לטען בחנם אלא בשקר.

רבי שמעון אומר:

5 אף לטען בחנם.

תנינא להא דתנו רבנן:

פריקה בחנם, טעינה בשקר.

רבי שמעון אומר:

זו וזו בחנם.

10 מאי טעמיהו הרבנן?

דאי סלקא דעתך כרבי שמעון,

לכתוב רחמנא טעינה, ולא בעי פריקה,

ואנא אמינא,

ומה טעינה, דלית בה צער בעלי חיים וליכא חסרון כיס, חיב,

15 פריקה, דאית בה צער בעלי חיים וחסרון כיס, לא כל שפן!

אלא, למאי הלכתא כתביה רחמנא,

לומר לך, פריקה בחנם, טעינה בשקר.

ורבי שמעון מאי טעמא?

משום דלא מסימי קראי.

20 ורבנן?

אמאי לא מסימי קראי?

הכא כתיב "רובץ תחת משאו"

התם כתיב "נופלין בדרך".

הרמו אינהו וטעוניהו בארחתא משמע,

25 ורבי שמעון, "נופלין בדרך" אינהו וטעוניהו עלניהו משמע,

אמר רבא: [לב:]

מדברי שניהם נלמד,

צער בעלי חיים דאורייתא.

ואפלו רבי שמעון, לא קאמר אלא משום דלא מסימי קראי,

30 אכל מסימי קראי, דרשינן קל נחמך,

משום מאי, לאו משום צער בעלי חיים דרשינן!

הלמא משום דאיכא חסרון כיס, ויהכי קאמר:

ומה טענינה הלית בה חסרון פיס, תיב,
פריקה דאית בה חסרון פיס, לא כל שפן.

וטענינה אין בה חסרון פיס!

מי לא עסקינן דאדהכי ודהכי בטל משוקיה?

אי נמי, אתו גנבי ושקלי כל מה דאיפא בהדיה.

5

תדע דצער בעלי חיים דאורייתא, דקתני סיפא:

רבי יוסי הגלילי אומר:

אם הנה עליו יתר על משאו אין זקוק לו,

שנאמר "תחת משאו", משאוי שיכול לעמוד בו.

10

לאו מכלל דתנא קמא סבר זקוק לו!

מאי טעמא, לאו משום דצער בעלי חיים דאורייתא?

הלמא בתחת משאו פליגי,

הרבי יוסי סבר,

דרשינן "תחת משאו", משאוי שיכול לעמוד בו,

15

ורבנן סברי לא דרשינן "תחת משאו"?

תדע דצער בעלי חיים לאו דאורייתא דקתני רישא:

הלך וישב לו ואמר לו:

הואיל ועליך מצוה לפרק פרק!

20

פטור, שנאמר: עמו.

ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא,

מה לי איתיה למריה בהדיה,

ומה לי כי ליתיה למריה בהדיה!

לעולם צער בעלי חיים דאורייתא,

25

מי סברת פטור, פטור לגמרי?

ודילמא פטור בחנם וחיב בשקר, והכי קאמר רחמנא,

כי איתיה למריה בהדיה, לעבד גביה בחנם,

וכי ליתיה למריה בהדיה, לעבד גביה בשקר,

ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא.

30

(סימ"ן בהמ"ת בהמ"ת אוה"ב שונ"א רבצ"ן),

לימא מסייע ליה

בְּהִמַּת גּוֹי מְטַפֵּל בָּהּ כְּבִהְמַת יִשְׂרָאֵל.
אִי אָמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא, צַעַר בְּעַלְי חַיִּים דְּאִוּרְיָתָא,
מִשּׁוּם הֲכִי מְטַפֵּל בָּהּ כְּבִהְמַת יִשְׂרָאֵל,
אֵלָא אִי אָמַרְתָּ צַעַר בְּעַלְי חַיִּים לָאו דְּאִוּרְיָתָא,
אֲמַאי מְטַפֵּל בָּהּ כְּבִהְמַת יִשְׂרָאֵל?
הֲתָם, מִשּׁוּם אִיבָה.

5

הֲכִי נְמִי מִסְתַּבְּרָא, דְּקַתְּנִי:

אִם הִיְתָה טְעוּנָה יִין נְסֻךְ,

אִין זְקוּק לָהּ.

10

אִי אָמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא, לָאו דְּאִוּרְיָתָא,

מִשּׁוּם הֲכִי אִין זְקוּק לָהּ,

אֵלָא אִי אָמַרְתָּ דְּאִוּרְיָתָא, אֲמַאי אִין זְקוּק לָהּ?

הֲכִי קְאָמַר: וְלִהְטְעִינָה יִין נְסֻךְ, אִין זְקוּק לָהּ.

15

תָּא שְׁמַע:

בְּהִמַּת גּוֹי וּמִשְׂאוּי יִשְׂרָאֵל, וְחֻדְלָתָּ.

וְאִי אָמַרְתָּ צַעַר בְּעַלְי חַיִּים דְּאִוּרְיָתָא,

אֲמַאי וְחֻדְלָתָּ? עֶזְב תַּעֲזֹב מְבַעֵי לִיָּה!

לְעוּלָם צַעַר בְּעַלְי חַיִּים דְּאִוּרְיָתָא,

20

הֲתָם בְּטְעִינָה.

אִי הֲכִי, אִימָא סִיפָא:

בְּהִמַּת יִשְׂרָאֵל וּמִשְׂאוּי גּוֹי, עֶזְב תַּעֲזֹב.

וְאִי בְּטְעִינָה אֲמַאי עֶזְב תַּעֲזֹב?

מִשּׁוּם צַעֲרָא דִּישְׂרָאֵל.

25

אִי הֲכִי, אֲפִלוּ רִישָׁא נְמִי!

רִישָׁא בְּחֻמְרָא גּוֹי, סִיפָא בְּחֻמְרָא יִשְׂרָאֵל.

מַאי, פְּסַקְתָּ!

סְתַמָּא דְּמִלְתָּא, אֲנַשׁ כְּתַר תְּמַרְיָה אֲזִיל.

וְהָא וְחֻדְלָתָּ וְעֶזְב תַּעֲזֹב, בְּפִרְיָקָה הוּא דְּכְתִיבִי!

30

אָמַר לִיָּה:

הָא מְנִי? רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי הִיא, דְּאָמַר:

צַעַר בְּעַלְי חַיִּים לָאו דְּאִוּרְיָתָא.

תָּא שְׁמַע:

אוּהַב לְפָרֵק וְשׁוֹנָא לְטָעוֹן,

מִצְנָה בְּשׁוֹנָא, כְּדֵי לְכוּף אֶת יִצְרוֹ.

5 וְאִי סָלְקָא דְעֵתָךְ, צַעַר בְּעָלֵי חַיִּים דְּאוּרִיטָא,
הָא עֲדִיף לִיה!

אֶפְלוּ הֲכִי, כְּדֵי לְכוּף אֶת יִצְרוֹ עֲדִיף.

תָּא שְׁמַע:

שׁוֹנָא שְׁאָמְרוּ, שׁוֹנָא יִשְׂרָאֵל וְלֹא שׁוֹנָא גּוֹי,

10 אִי אָמַרְתָּ צַעַר בְּעָלֵי חַיִּים דְּאוּרִיטָא,

מָה לִּי שׁוֹנָא יִשְׂרָאֵל וּמָה לִּי שׁוֹנָא גּוֹי!

מִי סָבְרַתְּ אֲשׁוּנָא דְקָרָא קְאִי? אֲשׁוּנָא דְמִתְנִיתִין קְאִי.

תָּא שְׁמַע: [לג.]

15 רוּבְּזָן, וְלֹא רַבְּזָן,

רוּבְּזָן, וְלֹא עוּמְד,

תַּחַת מִשְׁאוֹ, וְלֹא מִפְּרָק

תַּחַת מִשְׁאוֹ, מִשְׁאוֹי שְׂיִכּוּל לְעֵמוּד בּוֹ.

וְאִי אָמַרְתָּ צַעַר בְּעָלֵי חַיִּים דְּאוּרִיטָא,

20 מָה לִּי רוּבְּזָן וּמָה לִּי רַבְּזָן וּמָה לִּי עוּמְד!

הָא מַנִּי? רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי הִיא, דְּאָמַר:

צַעַר בְּעָלֵי חַיִּים דְּרַבְּנָן.

הֲכִי נִמִּי מִסְתַּבְּרָא,

דְּקִתְנִי "תַּחַת מִשְׁאוֹ", מִשְׁאוֹי שְׂיִכּוּל לְעֵמוּד בּוֹ.

25 מֵאֵן שְׁמַעְתָּ לִּיה דְּאִית לִּיה הָאִי סָבְרָא?

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי, שְׁמַע מִנָּה.

וּמִי מְצִית מוֹקְמַת לַה כְּרַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי,

וְהָא קִתְנִי סִיפָא "תַּחַת מִשְׁאוֹ, וְלֹא מִפְּרָק"!

מֵאִי לֹא מִפְּרָק?

30 אֵילִימָא לֹא מִפְּרָק כְּלָל, הָא כְּתִיב "הֲקָם תְּקִים עִמוֹ",

אֲלֹא פְּשִׁיטָא, לֹא מִפְּרָק בְּחִנָּם אֲלֹא בְּשִׁכְר.

מֵאֵן שְׁמַעְתָּ לִּיה דְּאִית לִּיה הָאִי סָבְרָא? רַבְּנָן!

לְעוֹלָם רַבִּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי הִיא,
וּבִטְעִינָה סִבֵּר לָהּ כְּרַבָּנָן.

תָּנוּ רַבָּנָן :

5

כִּי תִרְאֶה, יָכוֹל אֶפְלוּ מִרְחוֹק?
תִּלְמַד לֹאמֵר, כִּי תִפְגַּע;
אִי כִּי תִפְגַּע, יָכוֹל פְּגִיעָה מִמֶּשׁ?
תִּלְמַד לֹאמֵר, כִּי תִרְאֶה.

10

וְאִיזוֹ הִיא רְאִיָּה שֵׁשׁ בָּהּ פְּגִיעָה?
שִׁעְרוּ חֻכְמִים,
אֶחָד מִשְּׁבַע וּמְחַצָּה בְּמִיל, וְזֶה הוּא רִיס.

תִּנָּא :

וּמִדְּהָ עֲמוּ עַד פְּרִסָּה.

אָמַר רַבֵּה בַּר בַּר תַּנְהָ :

15

וְנוֹטֵל שְׂכָר.

מִתְנִיתִין :

20

אֲבָדְתוּ וְאֲבָדְתוּ אָבִיו, אֲבָדְתוּ קוֹדֶמְתָּ;
אֲבָדְתוּ וְאֲבָדְתוּ רַבּוֹ, שְׁלוֹ קוֹדֶם.
אֲבָדְתוּ אָבִיו וְאֲבָדְתוּ רַבּוֹ, שְׁל רַבּוֹ קוֹדֶמְתָּ,
שְׁאָבִיו הִבִּיאוּ לְעוֹלָם הַזֶּה,

25

וְרַבּוֹ שְׁלַמְדוֹ חֻכְמָה מְבִיאוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא;
וְאִם אָבִיו חָכֵם, שְׁל אָבִיו קוֹדֶמְתָּ.
הִזָּה אָבִיו וְרַבּוֹ נוֹשְׂאִין מִשְׂאוֹי,
מְנִיחַ אֶת שְׁל רַבּוֹ, וְאַחַר כֵּן מְנִיחַ אֶת שְׁל אָבִיו.
הִזָּה אָבִיו וְרַבּוֹ בְּבֵית הַשְּׁבִי,
פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ, וְאַחַר כֵּן פּוֹדֶה אֶת אָבִיו;
וְאִם אָבִיו חָכֵם,

30

פּוֹדֶה אֶת אָבִיו וְאַחַר כֵּן פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ.

גמרא :

מנא הני מלי?

אמר רב יהודה אמר רב:

אמר קרא:

5

אפס פי לא יהיה בך אביון,

שלך קודם לשל כל אדם.

ואמר רב יהודה אמר רב:

כל המקיים בעצמו כן, סוף בא לידי כן.

10

הנה אביו ורבו נושאין משאוי,

מניח את של רבו, ואחר כך מניח את של אביו.

תנו רבנן:

רבו שאמרו,

רבו שלמדו חכמה, ולא רבו שלמדו מקרא ומשנה,

15

דברי רבי מאיר;

רבי יהודה אומר:

כל שרוב חכמתו הימנו;

רבי יוסי אומר:

אפלו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת,

20

זה הוא רבו.

אמר רבא:

כגון רב סחורה, דאסברן זוהמא ליסטרוון.

שמואל קרע מאניה על ההוא מרבנן דאסבריה

“אחד יורד לאמת השחי ואחד פותח כיון”.

25

אמר עולא:

תלמידי חכמים שבבבל עומדין זה מפני זה, וקורעין זה על זה,

ולענגן אבדה במקום אביו, אינן חוזרין אלא לרבו מבהק.

30

קבעי מניה רב חסדא מרב הונא,

תלמיד וצריך לו רבו מאי?

אמר ליה:

חסדא, חסדא, לא צריכנא לך,

את צריכת לי, עד ארבעין שנין!
אקפדו אהדדי, ולא עילי לגבי הדדי.
יטיב רב חסדא ארבעין תעניתא,
משום החלש העתיה הרב הונא.
יטיב רב הונא ארבעין תעניתא,
משום החשדיה לרב חסדא.

5

אתמר:

רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן:
הלכה כרבי יהודה.
רב אחא בר רב הונא אמר רב ששת:
הלכה כרבי יוסי.
ומי אמר רבי יוחנן הכי?
והאמר רבי יוחנן,
הלכה כסתם משנה,
ותנן "רבו שלמדו חכמה"
מאי חכמה? רוב חכמתו.

10

15

תנו רבנן:

העוסקין במקרא, מדה ואינה מדה;
במשנה, מדה ונוטלין עליה שָׁכָר;
תלמוד, אין לה מדה גדולה מזו.
ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד.

20

הא גופא קשיא:

אמרת בתלמוד, אין לה מדה גדולה מזו,
נהדר אמרת "ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד".

25

אמר רבי יוחנן: [לג:]

בימי רבי נשנית משנה זו;

שבקו פלי עלמא מתניתין ואזלו פתר תלמודא,

הדר דרש להו "ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד".

30

מאי הרוש?

כדריש רבי יהודה ברבי אלעאי:

מאי הכתיב:

"הגד לעמי פשעם, ולבית יעקב חטאתם?"

"הגד לעמי פשעם", אלו תלמידי חכמים,

ששגגות נעשות להם כזדונות;

"ולבית יעקב חטאתם", אלו עמי הארץ,

שזדונות נעשות להם כשגגות.

והינו התנן:

רבי יהודה אומר:

הוי זהיר בתלמוד, ששגגת תלמוד עולה זדון.

דרש רבי יהודה ברבי אלעאי:

מאי הכתיב:

"שמעו דבר יי תחרדים אל דברו?"

אלו תלמידי חכמים,

"אמרו אחיכם", אלו בעלי מקרא;

"שנאיכם", אלו בעלי משנה;

"מנהיכם", אלו עמי הארץ.

שמא תאמר, פסק סברם וכטל ספויים,

תלמוד לומר, "ונראה בשמחתכם".

שמא תאמר, ישראל יבושו,

תלמוד לומר, "והם יבושו",

גויים יבושו וישראל ישמחו.

הרבן עלון אלו מציאות